

Saksamaa majandus ja ärikultuur

Eessõna

Saksamaa on saavutanud Euroopa majandusveduri rolli. Ühelgi teisel Euroopa riigil ei ole sarnast stabiilset tööstusbaasi. Lisaks tuntud ülemaailmsetele kaubamärkidele on riigi edu taga eelkõige heas seisus keskmise suurusega ettevõtted. Saksamaa ei ole väheste suurmeistrite, vaid paljude väikeste meistrite riik.

Põhjus võib seisneda ka selles, et suurt rõhku pööratakse teadus- ja arendustegevusele. Ainuüksi Bremeni linnas finantseeritakse teadustegevust suurema summaga kui Eestis, Lätis ja Leedus kokku. Energiapoliitika uued suunad sunnivad looma uusi tehnoloogiaid. Pidevalt arendatakse ning tuuakse turule innovaatilisi ja energiatõhusaid tooteid igapäevaseks kasutamiseks. Tööstuses on hetkel käsil üleminek tootmise digitaliseerimisele – „Tööstus 4.0“ on üks nendest teguritest, mis võiks Saksamaast teha ülemaailmse võtmemängija. Seega ei ole ka imestada, et Euroopa suurim turg on atraktiivne Eesti partneritele ja investoritele. Edukaks läbilõõmiseks Saksamaal on aga vaja head ettevalmistust. Selle väljaandega soovimegi Teile edastada esmast infot ja teadmisi, mis puudutavad ettevõtlust ja selle võimalusi Saksamaal.

Kui Teil on küsimusi Saksamaa turu, koostööpartnerite leidmise või edasimüüjate osas, on Saksa-Balti Kaubanduskoda (AHK) meelsasti abiks. Võtke meiega ühendust!

Florian Schröder

Saksa-Balti Kaubanduskoja (AHK) peadirektor

Deutsch-Baltische Handelskammer
in Estland, Lettland, Litauen
Saksa-Balti Kaubanduskoda
Eestis, Lätis, Leedus

Kontakt

Väljaandja

Saksa-Balti Kaubanduskoda Eestis, Lätis, Leedus
Breite Straße 29
10178 Berlin

Idee, toimetamine, reklaam

Līva Melbārde
E-post: liva.melbarzde@ahk-balt.org

Allikad

Statistisches Bundesamt, GTAI

Autorid

Nujan Amin, Linda Blochberger, Annemarie Sommer

Kujundus ja küljendus

SIA Agentura VB Plus, Riia (Läti)

Ilumisaeg

Täiendatud trükk 2024

Kaanepildid

AHK

Õiguslikud piirangud

Kogu käesolevas väljaandes sisalduv sisu on koostatud väga hoolikalt. Me püüame hoida seda teavet õigel, täielikul ja ajakohasel kujul. Siiski ei saa me täielikult välistada vigade võimalust ja seetõttu ei saa me tagada, et teave on õige, täielik ja ajakohane. Saksa-Balti Kaubanduskoda ei võta mingit vastutust mis tahes kahjude või tagajärgede eest, mis tulenevad otseselt või kaudselt käesoleva väljaande sisu kasutamisest. Saksa-Balti Kaubanduskoda võib igal ajal omal äranägemisel muuta ja/või kustutada käesolevat väljaannet. Saksa-Balti Kaubanduskoda ei ole kohustatud käesoleva väljaande sisu ajakohastama.

Sisukord

Vahelduva identiteediga riik	4
Saksamaa numbrites	6
Ühe pilguga	7
Miks on Saksamaa just praegu huvitav?	8
Intervjuu: On hea aeg laieneda Saksa turule	10-11
Messid ja nende asukohad	12
Tulipunkt Euroopa südames	16
Tähelepanu! Õigusalsed võimalused ja komistuskivid Saksamaal	18
Ettevõtte asutamine Saksamaal	20
Personaliotsing ja tööõigus	22
Sotsiaalkindlustus	24
Toetused	26
Klastrid	27
Mida Saksamaa kohta ei teata	28
Saksa kultuur	30
Ärietikett	31
Olulised aadressid	32

Vahelduva identiteediga riik

Sakslased rahvusena leidsid oma identiteedi üpris hilisel perioodil. 962. aastal rajatud Saksa Rahvuse Püha Rooma keisririik, mis toona ulatus tänapäevase Itaalia territooriumini, oli sisuliselt lihtsalt riigipiiriga ala, mille rahvastiku hulgas puudus ühtekuuluvus ning identiteet. Tänapäeval tuntud Saksamaa koosnes toona väikestest vürstiriikidest, kus räägiti oma keelt, kehtisid omad seadused ja tollieeskirjad, kus oli käibel oma valuuta. Sellist süsteemi võib pidada tänapäeva Saksamaa liidumaade süsteemi eelkäijaks. Suurt rolli sakslaste identiteedi loomisel mängis reformaator Martin Luther, kes tõlkis 16. sajandil esmakordselt piibli kohaliku keelde ning sel moel määratles ülemsaksa keele (Hochdeutsch), millest juhindusid ülejäänud murded.

Napoleoni vallutuste tagajärjel lagunes 1806. aastal Saksa-Rooma riik, millest jäi alles suur osa Saksamaa õigussüsteemist ning föderaalne jaotus. 1815. aastal toimunud Viini kongressi järel moodustati Saksa Liit, mis ühendas Austria Keisririiki ja Preisimaa Kuningriiki, kus mõlemad pooled võitlesid oma mõjuvõimu üle väiksemates vürstiriikides. Vaatamata poliitilisele ebaselgusele ning ebaõnnestunud revolutsioonile, mille

Martin Lutheri 95 teesi muutsid kirikut ja ajalugu. Tema piiblitõlge oli aluseks sakslaste ühisele keelele, milleks on ülemsaksa keel (Hochdeutsch).

tagajärjel monarhia tugevnes, õnnestus Saksamaal 19. sajandil läbi viia võimas industrialiseerimine. Rahvaarv kasvas, linnad muutusid suureks ja kaasaegsemaks.

Peale sõda Prantsusmaa ja Austriaga kuulutati 1871. aastal välja Saksa Keisririik, kus elas sel hetkel 41 miljonit elanikku. Valitsejaks saanud Otto von Bismarck pani aluse sealsele sotsiaalkindlustussüsteemile – mudel, mille üle Saksamaa tänaseni uhkust tunneb. Suur osa Saksamaal

toodetud kaubast läks müügile Inglismaale. Sealne parlament võttis 1887. aastal vastu seaduse, mis kohustas kõigile toodetele lisama päritoluma märgistuse, et paremini eraldada neid kohalikust toodangust. Märgistusega loodeti võõrast toodangut riigis pidurdada, kuid läks hoopis vastupidi ning hüüdlause „Made in Germany” muutus kvaliteedimärgiks.

Otto von Bismarckile järgnenud Wilhelm II valitsemisajal asetust Saksamaa 1913. aastal ülemaailmses võrdluses tööstustoodangu ning kaubanduse poolest teisele kohale. Kahjuks oli Wilhelm II välispoliitika väga konfliktne ning 1914. aastal puhkenud Esimese maailmasõjaga lagunes Saksa Keisririik.

Peale lüüasaamist Esimeses maailmasõjas oli Saksamaa nii poliitilises, ärilises kui ka majanduslikus madalseisus. 1918. aastal loodud Weimari vabariik oli esimene Saksamaa pinnal loodud demokraatliku valitsemiskorraga riik,

Saksa Keisririigi sünd - 1871. aastal kuulutati Versailles' lossi peeglisaalis välja uus riik.

Aasta 1970 - Saksamaa kantsler Willy Brandt põlvitamas juutidele pühendatud Varssavi geto mälestusmärgi ees avaldades kahetsust Teise maailmasõja kuritegude eest.

mille kõrgeimaks seadusandlikuks võimuorganiks oli Riigipäev (Reichstag). Berliinist sai atraktiivne pealinn ning naistele anti valimisõigus. Sellegipoolest oli noor vabariik rahu, kus proovisid korda lüüa kord parempoolsed ja siis taas vasakpoolsed radikaalid. 1920-ndatel puhkenud majanduskriis näitas selgelt, et riigis puudub tugev demokraatlik alus ning populistlike ideedega haarasid võimu natsionaalsotsialistid, eesotsas Adolf Hitleriga.

Natsionaalsotsialistlik diktatuur eiras kehtivaid seadusi, kõrvaldas oma poliitilisi vastaseid ning vähemusi, eriti juute, kiusati taga. Poola ründamisega 1939. aastal alustas Saksamaa Teist maailmasõda eesmärgiga saavutada ülemvõim terves Euroopas. Sõjas kaotas üle 70 miljoni inimese oma elu. 8. mail 1945. aastal kapituleerus Saksamaa lõplikult ning sõda lõppes Saksamaa jagamisega. Piir lääneriikide ja Nõukogude võimu all olevate alade vahel jooksis läbi Saksamaa. Pealinn Berliin, nagu kogu Saksamaa, jagati neljaks tsooniks (Inglismaa, USA, Prantsusmaa ja Nõukogude Liidu vahel) ning Bonnist sai Lääne-Saksamaa ajutine pealinn. Nõukogude Liidu mõjualast sai kommunistliku diktatuuriga Saksa Demokraatlik Vabariik (SDV).

Kaheks jaotatud Saksamaa eksisteeris ligi 45 aastat ning selle mõju kestab tänapäevani. Lääne-Saksamaal kehtis turumajandus, mis viis 1950-ndatel „majandusimeni“. 1955. aastal astuti NATO-sse ning kaks aastat hiljem kuuluti Euroopa Majandusühenduse asutajate sekka. SDV-s valitses seevastu plaanimajandus. Berliini müüri ehitamine 1961. aastal tõi kahe riigi erinevused eriti hästi esile. Üle 500 inimese sai müüri ületades surma. Mihhail Gorbatšovi juhitud muutused Nõukogude Liidus ja idasakslaste protestid viisid uskumatu tulemuseni ning 9. novembril 1989 avati Berliini piiripunktid ja müür langes. 1990. aasta oktoobris tähistas Saksamaa

peale aastakümneid kestnud jaotust taasühinemist.

Tänapäeval on Saksamaa enam kui 84 miljoni elanikuga suurim majandusriik Euroopa Liidus. Riikliku majandusprogrammiga „Aufbau Ost“ on endised SDV liidumaad saavutanud uusima infrastruktuuri ja tehnoloogiataseme. Vana-uus pealinn Berliin kuulub Euroopa metropolide hulka. Ühinenud riigi tähtsuse suurenemine Euroopa südames on saanud parajaks proovikiviks ühiskonna jaoks. Veel tänaseni eksisteerivad suured kultuurilised ja majanduslikud erinevused endiste nn ida ja lääne liidumaade (Bundesland) vahel. Samas kasvab uus põlvkond üles riigis, mis on rahvusvahelisem, liberaalsem ja vabam kui kunagi varem. Vaatamata sellele on säilinud üks sakslaste põhiomadusi: nende identiteet on keeruline teema, eriti peale natsismi ajastu kogemusi, mille tagajärjed annavad riigis tunda senini. Kõigesse „natsionaalsesse“ suhtutakse skeptiliselt, välja arvatud jalgpalli, mis vaimustab praktiliselt kogu riiki. Põhjasakslaste tõsisest olemusest elujõulisuseni Reinimaal, Berliini kosmopoliitsusest kuni konservatiivse Baierimaani - Saksamaa on ja jääb üheks suureks kogumiks, mida mõjutavad piirkondlik identiteet, hoiakud ja traditsioonid.

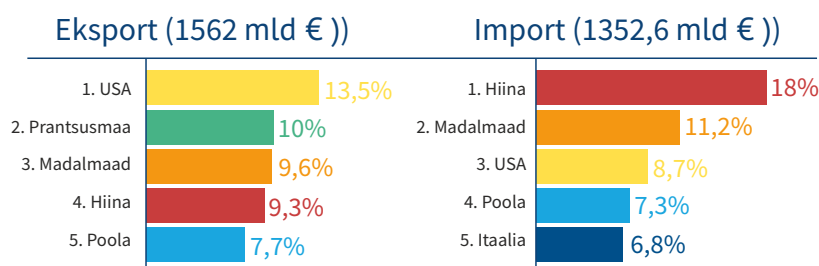

1989. aastal Berliini müüri langemisega algas Saksamaal uus ajastu.

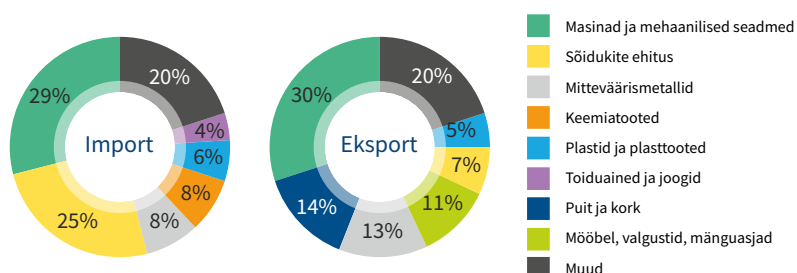
Saksamaa numbrites

Oma majandusliku võimu ja innovatsioonipotentsiaaliga kuulub Saksamaa juhtivate riikide hulka maailmas. Olgu selleks Tööstus 4.0, taastuvenergia või masinaehitus – sakslased on esirinnas. Oluline turg ja tihedad kaubandussidemed pakuvad ka Eesti ettevõtetele mitmekesiseid võimalusi.

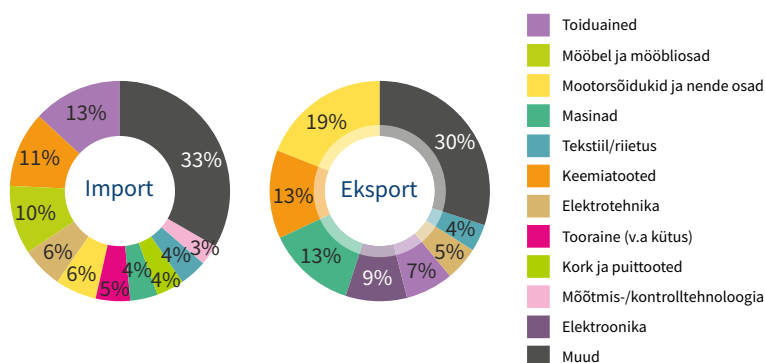
Rahvusvaheline kaubandus 2023

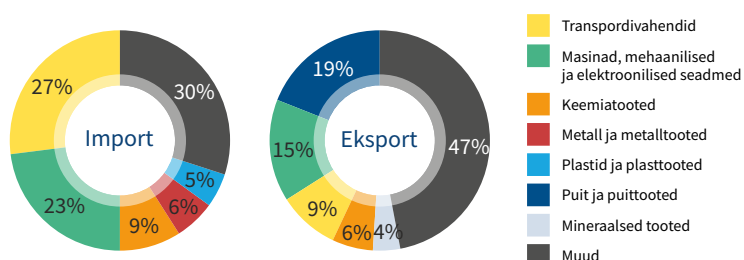
Kaubandus Eestiga kategooriate järgi 2023

Kaubandus Leeduga kategooriate järgi 2023

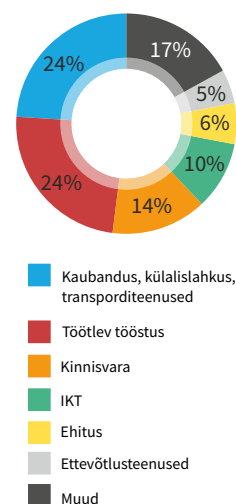
Kaubandus Lätiga kategooriate järgi 2023

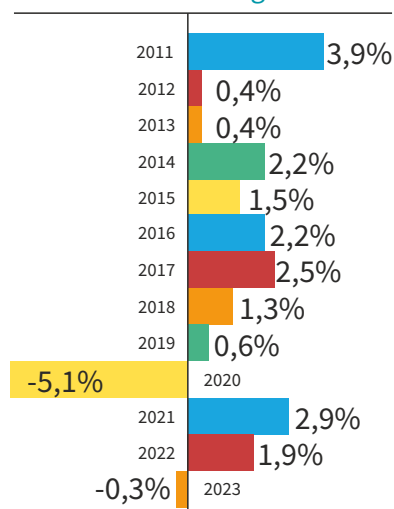
Tasub teada

SKP majandussektorite järgi 2023

SKP areng

Allikas: The World Bank Group, destatis, GTAI
Lietuvos statistikos departamentas,
Statistics Estonia, Latvijas Statistika pārvalde

Miks on Saksamaa just praegu huvitav?

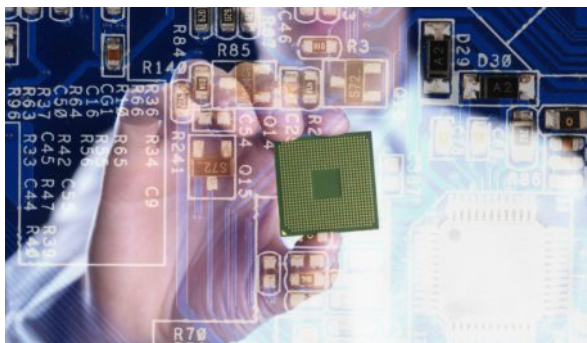

Euroopa eestvedaja

Vaatamata praegustele probleemidele on Saksamaa majandus näidanud märkimisväärset vastupidavust. Pärast väikest (0,3%) kasvu 2024. aastal on positiivseid märke: Saksamaa majandusuuringute instituut Ifo ärikliimaindeks on stabiliseerumas, langevad intressimäärad ja stabiilsed hinnad suurendavad tarbijate usaldust. Kuigi SKP vähenes teises kvartalis pisut (0,1%), on lootust, et lähikvartalite jooksul toimub aeglane taastumine. Saksamaa tööstuse uuenduslikkus ja kohanemisvõime loovad tugeva aluse jätkusuutlikuks ja edukaks tulevikuks.

Tarbimise kiire kasv

Kuigi Saksamaal sureb inimesi rohkem kui sünnib, on rahvaarv siiski tänu sisserändele viimastel aastatel jälle tõusnud. Saksamaal elab praegusel hetkel 84,7 miljonit inimest, seda on rohkem kui üheski teises Euroopa Liidu liikmesriigis. Tarbimiskulud on alates 1991. aastast pidevalt kasvanud. GfK 2023. aasta ostujõu uuringu prognoos ennustas Saksamaal 2000 miljardi euro suurust ostujõudu. See tähendab, et 2023. aastal oli igal sakslasel keskmiselt 26 271 eurot elaniku kohta, mida kasutati tarbimiseks, eluasemele, vaba aja veetmiseks ja säästmiseks. Elanike ostujõud on kõrgem Lõuna-Saksamaal ja suurtes linnades.

Tere tulemast maailmaturu liidrite hulka

Saksamaa on pidanud viimastel aastatel üha enam arenevate piirkondadega konkureerima ja on sel moel saanud oma õppetunnid. Alates 2012. aastast on Saksamaa valitsus eraldanud teadussektorile märkimisväärseid rahalisi vahendeid. 2021. aastal ulatus Saksamaa teadusuuringute eelarve 112 miljardi euroni. Mitmetes sektorites, eriti autotööstuses ja masinaehituses, arendatakse intensiivselt teadustööd. Enam kui 30 000 patendiga aastas on Saksamaa hõivanud juhtpositsiooni, kuid sellegipoolest on palju avastamata potentsiaali.

Kvalifitseeritud tööjõud

2023./2024. aasta sügissemestril oli Saksamaal kokku 427 kõrgkooli, millest 109 olid ülikoolid, kus õppis umbes 2,9 miljonit üliõpilast. Rahvusvahelisel tasandil on Saksa kõrgkoolide tase väga hea ja kõrgelt hinnatud. Kõrgelt hinnatud on haridussüsteemis ka duaalne kutseõppesüsteem ehk töökohapõhine õpe, mis on välja töötatud pea 330 tunnustatud elukutse omandamiseks. Poole oma väljaõppest saavad õpilased koolipingis ja teise poole kohe ettevõtte juures, omandades sel viisil nii praktilisi oskusi kui ka õpitut koheselt praktikasse rakendades. Töökohapõhine õpe annab ettevõttele hea võimaluse noori töötajaid vastavalt oma vajadustele välja õpetada ja testida. Tänu sellisele väljaõppesüsteemile on Saksa tööstusel kõige kvalifitseeritum tööjõud Euroopas.

Energiapoliitika edendab majandust

Saksamaa otsus tuumaenergiast loobuda ja pühenduda taastuvenergia kasutamisele võib tunduda nii mõnelegi hullumeelsusena. Kuid see üleminek teeb Saksamaa taastuvenergia eestvedajaks, ja seda mitte ainult tehnoloogilises mõttes. Taastuvenergia valdkond on tekitanud üle 250 000 uue töökoha ehitus- ja transpordisektoris, aga ka spetsialistide ja teenusepakkujate näol. Taastuvenergia ja energiatõhusus on üks neid valdkondi, mis pakub partneritele Balti riikidest väga häid koostöövõimalusi.

Tööstus 4.0-ga tulevikku

Saksamaa majandus on Euroopa suurim ning maailmas neljas. Tema tugevuseks on konkurentsivõimelisus ning globaliseerumine, mis on saavutatud tänu innovatsioonile ja tugevale ekspordile orienteeritusele. Võtmeküsimuseks tulevikus on Industry 4.0 ehk tööstuse digitaliseerimine. Kõik tootmisetapid on targa tehase lahendustes omavahel intelligentsetelt seotud. Masinad õpivad ennast ise organiseerima ja tootmisetappe saab üheaegselt juhtida ükskõik millisest maailma otsast. Eriti väikeste koguste tootmine tuleb sel moel palju soodsam, mis teeb Eesti tootmiskohana Saksa klientidele palju huvitavamaks. Kes soovib selles valdkonnas tegutseda, peab juba varakult looma kontakte Saksa arendajatega.

Euroopa südames

Saksamaa asub sõna otseses mõttes Euroopa südames ja tema naaberriikideks on Taani, Poola, Tšehhi, Austria, Šveits, Prantsusmaa, Luksemburg, Belgia ja Holland. Põhjast piirneb Saksamaa Põhja- ja Läänemerega ning lõunast Alpidega, mida ühendab Euroopa moodsaim kiirteevõrk pikkusega 13 000 km. Sellise pikkusega on vahemaa näiteks Tallinnast Buenos Airesesse. Hamburgi sadamat loetakse Saksamaa ukseks maailma. Euroopa suuruselt kolmas konteinersadam võtab aastas vastu 9 000 laeva. Lisaks on Saksamaal hästi arenenud 44 000 km pikkune raudteevõrgustik. Tänu oma auto-, laeva- ja rongivõrgustikule on Saksamaa heaks logistiliseks asukohaks, jõudmaks kiiresti igale poole Euroopas.

Tere tulemast perekonda

Paljudes riikides määravad majanduse käiku üksikud suurfirmad, kuid Saksa majanduse selgrooks on väikese ja keskmise suurusega ettevõtted Mittelstand, mis moodustavad 99 protsenti kõikidest firmadest. Saksamaal kuuluvad Mittelstandi 50 miljoni eurose aastakäibe ja alla 500 töötajaga ettevõtted. Sellised ettevõtted on Eesti firmadele sobilikud ja võrdsed koostööpartnerid. Pereettevõtluse traditsioon on endiselt kõrgelt hinnatud. Meile kõigile on tuntud sellised pereettevõtted nagu Miele, Porsche ja Dr Oetker.

On hea aeg laieneda Saksa turule

Eestil on traditsiooniliselt laialdased ärisuhted oma naabrite ja

Skandinaaviaga, kuid kui me tahame laieneda Euroopasse, ei ole paremat alternatiivi kui Saksamaa. Tegemist ei ole mitte ainult suure turuga, vaid Saksamaa on nii oma mentaliteedi kui ka kultuuri poolest Eestiga väga sarnane. Saksa-Balti Kaubanduskoja (AHK) Eesti büroo juht Tarmo Mutso räägib meile, mida on vaja teada enne Saksamaa turule sisenemist.

Kuidas saab Saksa-Balti Kaubanduskoja aidata ettevõtet, mis alles kavandab laienemist Saksa turule või on sellega juba alustanud?

Kui soovite asutada ettevõtet Saksamaal, siis ei saa Te loota kohe suuri edusamme, sest sealsel turul ei ole lihtne orienteeruda. Siinkohal saab Saksa-Balti Kaubanduskoja väga palju kaasa aidata ja toetada Saksa turule pürgivat ettevõtet nii konkreetsete teenuste kui ka Saksamaa osas vajalike näpunäidete ja nõuannetega. Saksa-Balti Kaubanduskoja liikmelisus on Saksamaal juba kindlaks tunnismärgiks, et tegemist on tõsiseltvõetava ettevõttega. Kojas liikmena on Saksamaal palju kergem kontakti saada kui lihtsalt ühe sakslaste jaoks tundmatu Eesti ettevõttega. Kaubanduskojad on Saksamaal hästi tuntud ja usaldusväärsed.

Milline on olnud Saksa-Balti Kaubanduskoja panus Eesti ettevõtete edulugudesse Saksamaal?

Praegu on väga huvitav periood, kus Eesti kohta on palju päringuid nii välismaalt kui ka konkreetselt Saksamaalt. Eesti IT-riigi maine on äratanud huvi ja nüüd soovitakse ka välismaal teada, kuidas me seda saavutasime. Eestil kui väikesel riigil on siin tõeline eelis - me ei ole mitte ainult arendanud uuenduslikke ideid, vaid neid ka ellu viinud, me tunneme innovatsioonide eeliseid ja puudusi, samuti nende käivitamisraskusi jne. Need teemad on Saksamaal praegu väga nõutud. Oleme võõrustanud arvukaid delegatsioone Saksamaalt, kes külastasid Eestis ettevõtteid. Oleme korraldanud ka üritusi Saksamaal, kus tutvustasime kohalikele ärijuhtidele Eesti firmasid. Selle tegevuse tulemusena on mitmed Eesti ettevõtted sõlminud ärikontakte Saksamaal või isegi avanud kohapeal oma kontori. See on eriti hästi sujunud just IT-sektoris.

Kas Saksa-Balti Kaubanduskoja liikmesettevõtte profiil ja dünaamika on aastate jooksul muutunud? Kas me saame siin rääkida mingitest trendidest?

Meie liikmed on endiselt kõige enam tegevad sellistes konkreetsetes tööstusharudes nagu puidu- ja metallitööstus, masinaehitus, toiduainete tootmine, transport ja logistika ning loomulikult IT. Kuid isegi kui ettevõtte tuleb mõnest teisest tööstusharust ja tahab Saksamaa turule minna, oleme alati valmis omalt poolt kaasa aitama. Pool meie tööst on pühendatud Saksa ettevõtete toetamisele Eestis, teine pool läheb aga Saksamaast huvitatud Eesti ettevõtete toetuseks. See on tendents, mida viis aastat tagasi ei olnud, sest olime siis rohkem keskendunud Saksamaa investoritele.

Millised on peamised põhjused, miks tasub olla Saksa-Balti Kaubanduskoja liige? Kuidas tunnevad liikmesettevõtteid oma liikmelisuse eeliseid igapäevaelus?

Me korraldame palju üritusi, viies oma võrgustiku inimesed kokku teiste oluliste äri- ja poliitikaringkondade tegijatega. Meie võrgustik on väga hea kontaktide loomiseks. Teine koja populaarne teenus on ka ärikontaktide otsing meie liikmetele. Oleme muutunud ka aina digitaalsemaks ja tutvustanud oma liikmetele Saksa-Balti Kaubanduskoja mobiilirakendust. Äpi abil saavad meie liikmed hoida kontakte kolleegide või partneritega teistes Balti riikides ja Saksamaal.

Millised on peamised tegurid, millega peaks arvestama, kui tekib soov Saksamaal äriaga alustada?

Peate meeles pidama, et kui Skandinaavias käib tavaliselt kõik väga kiiresti, siis Saksamaal kulub selleks palju rohkem aega. Peab olema kannatlik ja alati valmistuma korralikult ärivestlusteks, uurima konkreetseid andmeid ja fakte, et need oleksid alati käepärast. Meie kui Saksa-Balti Kaubanduskoda anname hea meelega nõu, milliseid andmeid on oluline sakslaste jaoks koguda. Saksamaal on asi usalduses - sakslased tahavad olla kindlad, et ettevõtte on tõsi taga. Kui AHK ettevõtet vahendab, on Saksa partnerite usaldus automaatselt suurem.

Saksamaa eripära on ka suured rahvusvahelised messid, mida on aastakümneid regulaarselt konkreetsetes valdkondades korraldatud. Inimesed võivad mõelda, et miks on vaja digitaalajastul selliseid suuri üritusi korraldada, aga tähtis on ka asjaolu, et konkreetsetes valdkonnas töötavad inimesed saaksid omavahel silmas silma kohtuda. Isiklik kontakt on

sakslaste jaoks väga oluline, nad soovivad potentsiaalse partneriga enne kohtuda, kui ühe või teise ettevõtmise kohta otsuse langetavad. Seetõttu on ka sellised klassikalised üritused nagu konverentsid, seminarid ja ärikohtumised Saksamaal endiselt väga aktuaalsed.

Eelpoolnimetatut võib olla tingitud ka asjaolust, et Saksamaa ettevõtetel läheb suhteliselt hästi. Nad ei ole olukorras, kus nad vajavad ilmingimata uusi partnereid ja peavad võtma riske, seetõttu kontrollitakse uusi kontakte alati väga põhjalikult - samas kui sakslased kellegi kohta positiivse otsuse teevad, jääb see nii aastateks. Me elame uute äri võimaluste tekkeks soodsal ajal, kui Saksa investorid naasevad Aasiast Euroopasse. Ja digitaliseerimine avab Saksamaal ka palju uusi, isegi kui faksiaparaat on paljudel veel kontorinurgas siiski alles.

CV

Tarmo Mutso on Saksa-Balti Kaubanduskoja Tallinna büroo juhataja. Eelnevalt on Tarmo töötanud Väliministeeriumis, Eesti saatkondades Bonnisis ja Viinis ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuses (EAS). Tänu oma pikaajalisele tööle diplomaadina ja tegevusele Saksamaa-Eesti suhete hoidmisel on talle aastatega kogunenud rikkalik kogemustepagas.

Messid ja nende asukohand

Kaks kolmandikku maailma juhtivatest erialamessidest toimuvad Saksamaal. Umbes 180 rahvusvahelisel messil osaleb igal aastal umbes 180 000 eksponenti ning messe külastab üle kümne miljoni inimene. Lisandunud on digitaalsed turunduskanalid ja online messid, kuid need ei asenda traditsioonilisi messe, mis võimaldavad osalejatele isiklikku suhtlust. Saksamaa ärikultuuris on isiklik kontakt ja ärisidemed kõrgelt hinnatud. Ülevaade suurtematest messikeskustest Saksamaal.

Deutsche Messe

- Hallide pindala: 392 453 m²
- Välispind: 58 000 m²
- Eksponente: 12 461
- Külastajaid: 1 355 000
- Tähtsamad messid: Hannover Messe (tööstus), Ligna (puidutööstus), domotex (põrandakatted)

Messe
Düsseldorf

- Hallide pindala: 262 727 m²
- Välispind: 43 000 m²
- Eksponente: 24 549
- Külastajaid: 1 074 870
- Tähtsamad messid: Boot (paadid), Medica (meditsiinitehnika), interpack (pakenditööstus), ProWein (veinid ja kange alkohol), Euroshop (jaekaubanduse sisustus)

koelnmesse

- Hallide pindala: 285 000 m²
- Välispind: 100 000 m²
- Eksponente: 17 975
- Külastajaid: 555 744
- Tähtsamad messid: Anuga (toiduained), IDS (hambaravi)

messe frankfurt

- Hallide pindala: 392 415 m²
- Välispind: 64 326 m²
- Eksponente: 86 397 (kaasaarvatud välismessid)
- Külastajaid: 422 180
- Tähtsamad messid: Frankfurter Buchmesse (raamatud), heimtextil (sisustustekstiilid), ambiente (sisustus), light+building (valgustus ja hooneautomaatika)

Hamburg Messe

- Hallide pindala: 86 465 m²
- Välispind: 10 000 m²
- Eksponeente: 2393
- Külastajaid: 125 971
- Tähtsamad messid: SMM (meretööstus), internorga (hotellindus ja gastronoomia)

Messe Berlin

- Hallide pindala: 180 000 m²
- Välispind: 157 000 m²
- Eksponeente: 10 920
- Külastajaid: 477 258
- Tähtsamad messid: IFA (olmeelektronika), ILA (lennundus), InnoTrans (liiklustehnika), ITB Berlin (turism), Grüne Woche (põllumajandus)

LEIPZIGER MESSE

- Hallide pindala: 111 300 m²
- Välispind: 70 000 m²
- Eksponeente: 15 500
- Külastajaid: 1 200 000
- Tähtsamad messid: Leipziger Buchmesse (raamatud), new energy world (energiamaajandus), CADEAUX Leipzig (kingitused ja sisustuskaubad)

NÜRNBERG MESSE

(kaasaarvatud välismessid)

- Hallide pindala: 180 000 m²
- Välispind: 50 000 m²
- Eksponeente: 28 135
- Külastajaid: 1 281 329
- Tähtsamad messid: Fensterbau Frontale (aknad, fassaadid), BIOFACH (bio-toiduained)

Messe München

- Hallide pindala: 200 000 m²
- Välispind: 414 000 m²
- Eksponeente: 19 114
- Külastajaid: 970 115
- Tähtsamad messid: BAU (ehitus, arhitektuur), bauma (ehitus- ja kaevandusmasinad), transport logistic (transport, logistika), IFAT (keskkonnatehnika), iba (pagari- ja kondiitritööstus)

Miks peaksite külastama messi Saksamaal

Nr. 1 maailmas

Saksamaa on rahvusvaheliste messide korraldajana maailmas esimesel kohal. Igal aastal toimub Saksamaal 160–180 rahvusvahelist ja regionaalset messi, millel osaleb ligi 180 000 eksponenti ja 19 miljonit külastajat. Saksamaal toimuvad messid toovad kokku partnereid kogu maailmast. Need messid on kommunikatsiooni- ja innovatsioonifoorumid, mis peegeldavad maailmaturul toimuvat. Ligikaudu kaks kolmandikku kõigist maailma juhtivatest erialamessidest toimuvad Saksamaal.

Keskne asukoht

Saksamaa messid toovad eksponendid ja külastajad kokku Euroopa Liidu südamesse. Ligikaudu 500 miljoni tarbijaga ning oma tööstustoodanguga on Euroopa siseturg tööstusmaailma suurim ühisturg. Tänu suurepärasele lennuühendusele ja parimale transporditaristule jõuab kõigist maailma majanduskeskustest Saksamaa messidele mõistliku aja jooksul.

Kaasaegsed messikeskused

Saksamaal asub 25 rahvusvahelise või kohaliku tähtsusega messikeskust. Messihallide pindala on kokku 2,8 miljonit ruutmeetrit. Koos välispinnaga on messikeskuste pindala Saksamaal kokku 4,9 miljonit ruutmeetrit. Saksamaa messikeskused on väga kaasaegsed ning suunanäitajad maailmas, seda nii arhitektuurilt kui ka logistiliste ja tehniliste lahenduste poolest. Aastaks 2027 tahavad Saksamaa messiettevõtted investeerida oma messikeskustesse üle 550 miljoni euro. 2022. investeeriti umbes 145 miljonit eurot renoveerimisse, traadita interneti, infrastruktuuri laiendamisse, samuti ka konverentsi- ja üritustehnikasse, tuleohutusse ja elektri laadimisjaamadesse.

Turu vajadusi järgivad messikontseptsioonid

Saksamaa messid on orienteeritud majanduse pikaajalistele vajadustele ning peegeldavad vastavate valdkondade tähtsust ja innovatsioonisuutlikkust. Tihe koostöö messikorraldajate, eksponentide ja külastajate vahel on garantiiks erialamessidele pikaajalisele turule orienteeritud kontseptsioonile ja ideaalsetele toimumise aegadele.

Rahvusvahelisus

Saksamaa messide eriliseks konkurentsieeliseks on nende rahvusvaheline atraktiivsus: messid toovad maailmaturu Saksamaale kohale. Ligikaudu 60% iga-aastasest 180 000 eksponendist tuleb välismaalt, kolmandik neist väljastpoolt Euroopat. Ligi 35% külastajatest saabub välismaalt.

Professionaalsus

Saksamaa messikorraldajad on professionaalid rahvusvaheliste messide korraldamise alal. Mõned neist korraldavad igal aastal üle 20 maailma juhtiva messi.

Kõrged teenusestandardid

Saksa messikorraldajad pakuvad messitööstusele laia valikut teenuseid. Nad toetavad oma eksponente reisi- ja hotellibroneeringutega, kommunikatsiooni- ja turundustegevustega ning laiendavad pidevalt oma teenuste valikut.

Suurepärane hinna ja kvaliteedi suhe

Rahvusvahelises mõõtkavas on Saksamaa messidel stendi renditasu mõõdukal tasemel. Samal ajal on messikülastajate kvaliteet ja kvantiteet kõrge, nii et eksponendid saavad siin kohtuda paljude oma potentsiaalsete klientidega. Ühe külastaja kontakti kohta on seetõttu kulud madalad võrreldes välismesside ja muu meediaga.

Kas teil on küsimusi Saksamaa messide kohta? Palun võtke meiega ühendust - meil on hea meel teid aidata.

Elo Saari

Messe Düsseldorf GmbH esindaja Eestis

T. +372 6276946

E-posti: elo.saari@ahk-balt.org

Reet Truuts

Messe Berlin GmbH esindaja Eestis

Hamburg Messe & Congress GmbH esindaja Eestis

T. +372 6276942

E-posti: reet.truuts@ahk-balt.org

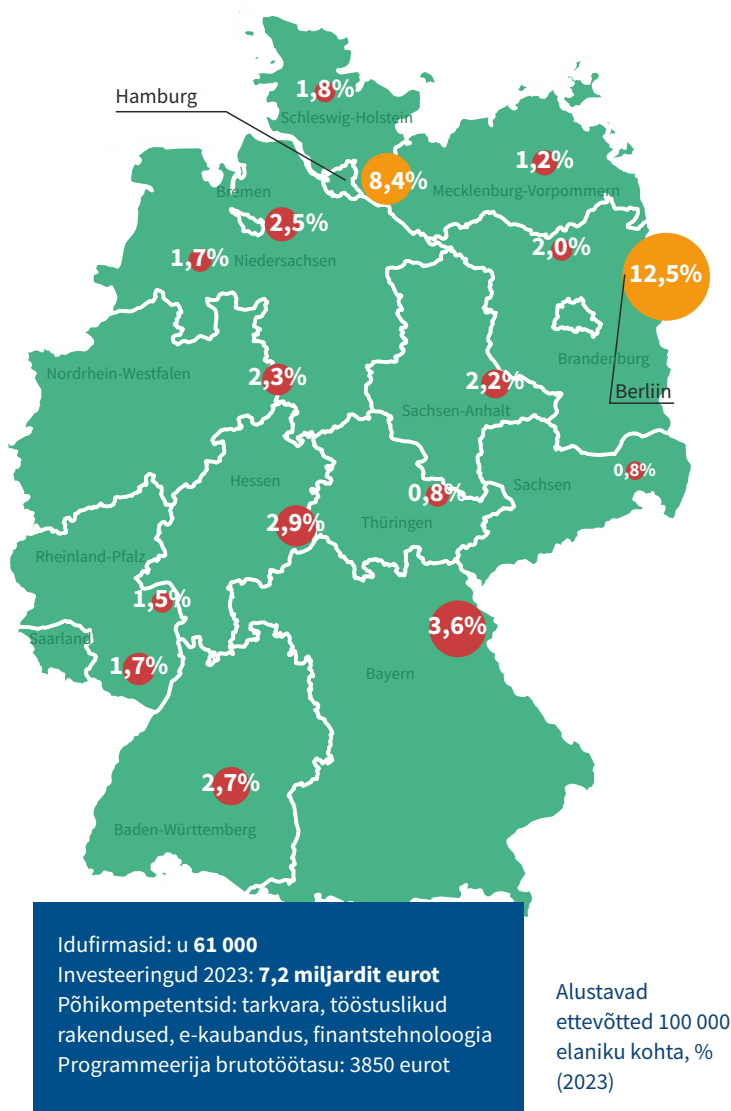
Kirsti Sinivee

Deutsche Messe AG esindaja Eestis

T. +372 627 6944

E-posti: kirsti.sinivee@ahk-balt.org

Tulipunkt Euroopa südames

Allikas: Startup Verband Deutschlands

Liidumaad

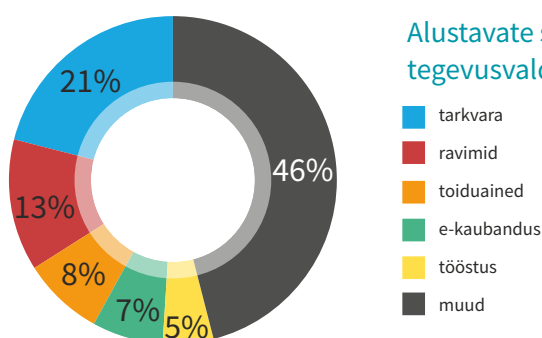
Defineeritud ja analüüsitud asutamispiirkonnad

London, Pariis, Tel Aviv, Helsingi? Õige, kõik on tugevad idufirmade keskused. Siiski on viimastel aastatel paljude asutajate tähelepanu keskpunkti tõusnud eelkõige Berliin. Põhjused on ilmselged: Saksamaa pealinn pakub paremaid üürihindu ja tööjõukulud on madalamad kui teistes metropolides. Peale selle pakuvad Saksamaa tugevad väikese ja keskmise suurusega ettevõtted suurepäraseid äri võimalusi, sest tööstus on loominguliste partnerite otsingul ja soovib arendustööd väljast hankida. Ja seda mitte üksnes Berliinis, vaid terves riigis.

Idufirmade peamised tegevusvaldkonnad: info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad (29,7%), meditsiin ja tervishoid (10,6%), toit ja toitumine/tarbekaupad (10,2%), autod ja liikuvus/logistika (5,7%), tööstuskaupad (4,2%). Seega on enamik uusi ettevõtteid seotud info- ja sidetehnoloogia ning digitaliseerimise valdkondadega.

Paljude kohalike võrgustike kõrval on Saksamaal kanda kinnitanud ka struktuurid, mis toovad noori ettevõtjaid kokku üksikutes liidumaades või isegi kogu riigis. See on juba sellepärast oluline, et uute ettevõtete jaoks on Saksamaa oma enam kui 80 miljoni elanikuga keeruline turg. Uue tootega turule sisenemiseks on vajalikud investeeringud. Hilisem läbikukkumine võib osutuda kulukaks. Lisaks on saksa laenuandjatel kalduvus ettevõtjatele teist võimalust mitte anda. Seepärast tuleb kasuks investeerida piisavalt aega heasse ettevalmistusse ning otsida kohapeal häid, usaldusväärseid partnereid. Asutajad saavad nõu saksa idufirmade ühingust (Bundesverband deutscher Startups) ja platvormi Startup Germany kaudu.

2023. aastal investeeriti Saksamaa idufirmadesse kokku 7,2 miljardit eurot. Kuigi riskikapitali voog oli aeglasem kui 2022. aastal (10,5 miljardit eurot), jäi investeeringute maht pikaajalises võrdluses stabiilseks.

Alustavate start-up-ettevõtete jaotumine Saksamaal tegevusvaldkondade kaupa 2023. aastal

- tarkvara
- ravimid
- toiduained
- e-kaubandus
- tööstus
- muud

Rahvus- vahelistumine

Kui ka peaaegu poolte (46,7%) idufirmade käive tuleb eranditult Saksamaalt, planeerib üle 80% idufirmadest rahvusvahelistuda. Selle põhjuseks on uute turgude ja rahvusvaheliste sihtrühmade hõivamine, aga ka suhtlus välismaiste ekspertidega, uute meetodite juurutamine ning partnerlus kohalike ettevõtete ja võrgustikega. Rahvusvahelistumise suurimate takistustena märgitakse seadusandluse ja regulatsioonide, samuti maksusüsteemi erinevusi. Muide: isegi saksamaised idufirmad on iseenestest juba rahvusvahelised. Peaaegu iga kümnes saksa idufirma asutaja ja umbes üks kolmandik töötajatest on välismaalt.

POOLT

- Saksamaa hea geograafiline asukoht
- juurdepääs Euroopa suurimale turule
- turg ja ettevõtted on tugeva rahvusvahelise suunitlusega
- suurte tööstuskeskustega elav huvi
- lisaks Berliinile on veel olulisi idufirmade ja asutajatekeskuseid teistes piirkondades, palju on piirkondlikke võrgustikke.
- stabiilsed majanduslikud ja poliitilised raamtingimused
- klientide suur ostujõud

VASTU

- toetussüsteemid ei ole ülevaatlikud
- kõrge risk
- kohati keskpärane inglise keele oskus
- kohati kõrged künnised kontakti saamisel suurte ettevõtetele
- kogu turu hõlmamine on raskendatud, kuna riigis kehtib föderaalne süsteem ning riigi pindala on suur
- turundus on kallis
- võrdlemisi kõrged personalikulud
- vähem arenenud piirkondades on puudus spetsialistidest

Kuus saksa idufirmat, keda tuleks meeles pidada

Nebenan.de

Linna anonüümses keskkonnas võivad kontaktid naabritega kiiresti kaduda. Nebenan.de missiooniks on seda ära hoida! 2015. aastal loodud naabruskonna platvorm aitab naabritel omavahel jagada, vahetada teavet jms. Kasutajaid on rohkem kui 1,3 miljonit enam kui 7000 aktiivses naabruskonnas.

Pitch.com

Ettekanded on igapäevase töö oluline osa. Ükskõik, kas väikese meeskonna koosoleku raames või suurel laval kogu ettevõtte ees - esitlustarkvaral on oluline roll täita. 2018. aastal asutati Berliinis start-up nimega Pitch, mis seadis endale eesmärgi välja töötada tiptasemel esitlustarkvara, mis viib ideed ellu lihtsalt ja stiilselt.

Kontist.com

Kontist on esimene panganduse rakendus, mis on spetsiaalselt kohandatud füüsilisest isikust ettevõtjate vajadustele. Reaalajas toimuv maksuprognosis peaks aitama jälgida tasusid. Samuti saab Kontisti konto siduda raamatupidamistarkvaraga - Kontist teeb selles valdkonnas koostööd erinevate partneritega. 2016. aastal asutatud idufirma asub Berliinis.

Deepl.com

DeepL on Kölni ettevõtte, mis arendab tehisintellekti tekstide mõistmiseks ja tõlkimiseks. Tõlkija DeepL valikus on üheksa keelt, sealhulgas saksa, inglise, portugali ja vene keel ning see on saadaval alates 2017. aasta suvest. Alates selle kasutuselevõtust on tõlkesüsteemi kasutanud üle 100 miljoni kasutaja.

Lilium.com

Kas seisate tundide kaupa liiklummikutes? Liliumiga võib see varsti ajalugu olla. Müncheni lähedal asuv start-up soovib revolutsiooniliselt muuta meie liikumisviise õhutamaks Lilium Jet. Õhutamaks võib saavutada kiiruse kuni 300 km / h ja selles on ruumi 4 reisijale ja piloodile. Lilium Jet töötab ainult elektrienergiaga. 2015. aastal Müncheni lähedal asutatud idufirmas töötab juba enam kui 300 inimest.

Aipark.io

Linnas parkimiskoha otsimine on igapäevaelus ajamahukas. Kuid ajamahukas parkimiskoha otsimine võib peagi minevikku jääda. Braunschweigis ja Berliinis asuvate kontoritega AIPARK pakub reaalajas andmeid enam kui 200 linna ja 14 riigi parklate kohta. Neid andmeid saavad arendajad kasutada ja oma toodetesse integreerida. AIPARK asutati 2017. aastal. Berliinis asutatud idufirma rakendus on levinud kõikides suuremates Saksamaa linnades ja ka maapiirkondades.

Tähelepanu! Õiguselased võimalused ja komistuskivid Saksamaal

Töötajate lähetamine

Eestis, Lätis või Leedus asuv alltöövõtja, kes sõlmib Saksa peatöövõtjaga töövõtulepingu ja lähetab töö teostamiseks Saksamaale oma töötajad, peab oma töötajaid kohtlema vastavalt Saksamaa töötajate lähetamise seadusele (sks k Arbeitnehmerentsendegesetz). Selle kohaselt tuleb nt maksta Saksa seaduse järgi kehtivat miinimumtasu, tagada vähemalt 24 tööpäeva (sh laupäev) puhkust, samuti tuleb kinni pidada võimalike olemasolevate kollektiivlepingute kehtivusest. Ka peavad turvanõuded, samuti erinevad teised töötingimused vastama Saksa seadustele. Teatud valdkondade puhul on lisaks registreerimiskohustus, st töötajad tuleb registreerida vaskavas ametiasutuses.

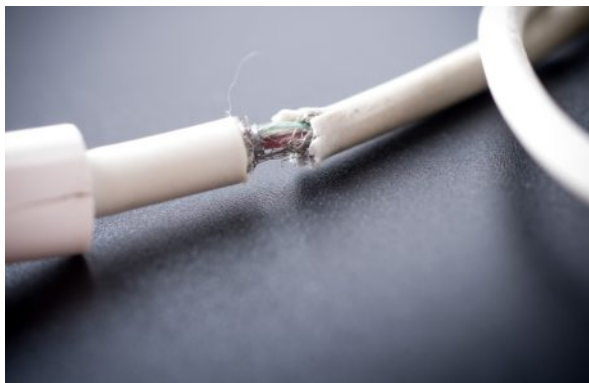
Kinnisvara: ostmise või üürimise

„Osta või üürida?“, selle küsimuse esitab endale iga ettevõtja. Igal juhul annavad nõu maakleribürood, kes nõustavad mõlema variandi eeliste ja puuduste suhtes. Pikas perspektiivis võib ostmise olla soodsam, ent ühekordselt tuleb tasuda kinnisvara võõrandamise maks 3,5 kuni 6,5%, sõltuvalt asukohast. Lisanduvad regulaarsed maamaksud, mis samuti piirkonniti varieeruvad. Paljudes linnades on saadaval atraktiivsed üüripinnad, mis võivad aga parimates asukohtades väga kallid olla. Üüri suurendamine on võimalik vaid vähesel määral ja annab muu hulgas õiguse leping erakorraliselt üles öelda. Ilma erilise põhjusega on lepingu ülesütlemine reeglina võimalik vaid 6- kuni 9-kuulise etteteatamisega.

Kontoriteenused

Kas pean rajama paikse tegevuskoha enne kui saan oma äri alustada? Ei. Võimalik on kasutada nn kontoriteenuseid. Saksa teenusepakkuja võtab enda kanda näiteks sekretäri- ja turundusteenused. Kliendid aduvad ettevõtet nagu oleks tegu Saksa ettevõttega, sest olemas on juba Saksa aadress ja telefoninumber. Sobiva pakkuja otsinguil saab AHK aidata.

Ostetud toote puudused ja tootevastutus

Kui müüdud tootel esineb puuduseid, on müüja põhimõtteliselt ostja kontaktisik. See kehtib sõltumata sellest, kes on toote tootja. Sellise puudusega on Saksa seaduste kohaselt tegu, kui tegelik toode ei vasta lubatud omadustele. Müüjad peavad küll kahju korvama, võivad aga tootjalt hüvitist nõuda. Tootja peab lisaks hüvitama – sõltumata süüist – erinevate isikutele põhjustatud või materiaalsete kahjude eest, mis võivad tekkida tema puudusega toote tõttu.

Võlausaldaja õigused pankroti korral

Pankrotis Saksa äripartneri võlausaldajana tuleb kiiresti tegutseda. Kohe, kui pankrotimenetlus on avatud, tuleb nõue esitada kirjalikult pankrotihaldurile. Seda tuleks teha võimalikult täpselt, esitades kõik tõendid, nt lepingu dokumendid. Kui pankrotihaldur nõudele vastuväidet ei esita, saab sellest pankrotivara osa. Kohe, kui jaotusettepanekut hakatakse realiseerima, hüvitatakse pankrotivarast võlausaldaja kahju vastavalt jaotusettepaneku määrale. Veendumaks, et partner ei ole juba pankrotis, on kasulik heita pilk veebilehele www.insolvenzbekanntmachungen.de.

Andmekaitse

E-kirjade saatmine potentsiaalsetele klientidele – kas seda saab teha vaatamata Saksa rangele andmekaitsele? Väidetavalt lihtsaim viis palju uusi kliente kõnetada on masspostitus. Siiski ei tohi Saksamaal reklaami lihtsalt e-postiaadressidele saata. Reklaamiga e-kirjad on andmekaitse direktiivi kohaselt lubatud vaid siis, kui potentsiaalne klient on otse loa andnud või vähemalt nõustunud oma andmete kasutamisega reklaami otstarbel. Isegi kui potentsiaalne klient on oma e-postiaadressi visiitkaardi näol vabatahtlikult kasutada andnud, tohib ka seda kasutada vaid siis, kui selline kasutus on selgesõnaliselt soovitud. Seepärast riskitakse võimaliku kahjunõude saamisega, kui saadetakse ostetud või internetist kogutud aadressidele e-kirju. Sama kehtib, kui kliendi nõusolek on vanem kui kaks aastat, sest sel juhul ei ole see enam kehtiv.

Ettevõtte asutamine Saksamaal

Ettevõtlusvormid Saksamaal

	Füüsilisest isikust ettevõtja	Personaliühingud		Kapitaliühingud		
		Täisühing: OHG Offene Handelsgesellschaft	Usaldusühing: KG Kommanditgesellschaft	Piiratud vastutusega ühing (osaühing): GmbH Gesellschaft mit beschränkter Haftung	Piiratud vastutusega mini osaühing: UG Unternehmergesellschaft	Aktsiaselts: AG Aktien-gesellschaft
Põhikapital	puudub	puudub	puudub	vähemalt 25 000 eurot	vähemalt 1 euro	vähemalt 50 000 eurot
Eripärad	Piiramatu vastutus nii ettevõtte kui ka isikliku varaga.	Ettevõtte ja omanikud vastutavad võrdselt ja piiramatult.	Vastutus vaid investeeringu suuruse raames, täisosanikud vastutavad isiklikult ja piiramatult	Vastutus vaid ettevõtte varadega. Võimalik ka tegevjuhi või juhatuse isiklik vastutus.		

Levinumad ettevõtlusvormid Saksamaal: GmbH ja UG („mini GmbH“)

Osaühing vastab Saksamaal kõige levinumale ettevõtlusvormile: piiratud vastutusega ühingule – GmbH-le. GmbH on kapitaliühing ja vastavalt eraõigusele juriidiline organ. Äritehinguid tehakse ettevõtte nimel. Tulud ei ole maksustatud isiku tulumaksuga, vaid ettevõtte tulumaksuga (Körperschaftsteuer), mis on hetkel 15%. GmbH-del on Saksamaal hea maine, tänu millele valitseb tõsiseltvõetav ärikultuur.

Igal GmbH-l peab olema tegevjuht, kes esindab ettevõtet. Tegevjuhil on kaugeleulatuvad õigused ja volitused ning ta vastutab oma täitmata kohustuste korral isegi oma isikliku varaga. Tegevjuhiks võib olla ka välismaalane, kes ei pea ilmingimata Saksamaal elama. Siiski tuleb tagada, et Saksamaal on olemas volitatud kontaktisik, kes vajadusel suhtleb sealsete ametivõimudega.

Äriettevõtte peab olema kohapealne raamatupidamine, mida võib ka teenusena sisse osta. Raamatupidajat või finantsnõustajat ei pea küll palgale võtma, kuid tagada tuleb kompetentne raamatupidamine, mis jälgib Saksa raamatupidamisseadusi ja -tavasid. Aastaruande või tuludeklaratsiooni koostamisel peab konsulteerima maksunõustajaga (Steuerberater). Siinjuures on soovituslik omandada Saksa raamatupidamise põhitõed. Vastavaid koolitusi pakuvad mitmed asutused ja kohalikud kaubanduskojad (IHK).

Alates 2008. aastast eksisteerib ka asutajasõbralik variant UG (piiratud vastutusega) (Unternehmergesellschaft

(haftungsbeschränkt), lühidalt UG). Ka UG on piiratud vastutusega. Erinevalt GmbH-st, mille asutamisel on kohustuslik algkapital 25 000 eurot, on UG-d võimalik asutada üheeurose põhikapitaliga. Oma väikese aktsiakapitali tõttu ei ole UG-del Saksamaal väga hea maine, kuna koostööpartneritel ei ole kindlust, kas tegu on maksujõulise ettevõttega ning kardetakse, et nõuete korral pole firmal võimalik raha maksta. Samuti annavad pangad väga harva UG-dele laenu. UG asutamine on tunduvalt lihtsam kui GmbH asutamine.

GmbH asutamisel võivad olla põhikapitaliks ka varad. See tähendab, et ka varad, nagu auto või kinnistu, on aktsepteeritud kui põhikapital. GmbH asutamisel on kohustuslik põhikapitali sissemaks 50% ulatuses. GmbH peab seejärel äriregistris registreerima.

GmbH asutamise viis sammu

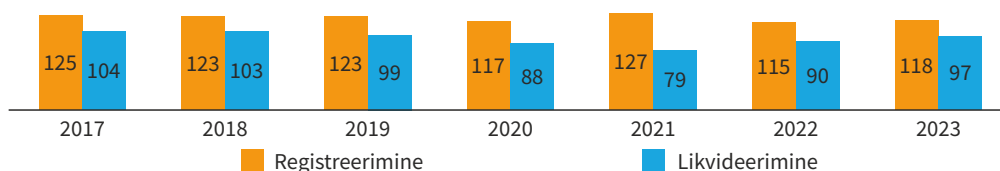
GmbH asutamine maksab umbes 480–1000 eurot, välja arvatud põhikapital ja õigusabi kulud. Saksa kaubandus-tööstuskodadest (Industrie- und Handelskammer (IHK)) on ettevõtjatel võimalik saada ettevõtte asutamise näidislepinguid.

Kokkulepe 1	Ettevõtte nimi, tegevusvaldkond ja eesmärk rääkida läbi vastava piirkonna kaubandus-tööstuskodajaga (IHK)
Dokumendid 2	- Ettevõtte leping/põhikiri - Asutamisprotokoll - Omanike nimekiri
Tõendamine 3	- Asutamisdokumentide notariaalne tõendamine GmbH ametlik asutamine Hind: al 375 eurot
Kapital 4	- GmbH nimele pangakonto avamine - Põhikapitali sissemakse: vähemalt pool 25 000 euro suurusest põhikapitalist. Sissemakset on võimalik teha ka varadega, nagu kinnisvara, patendid või materiaalse põhivaraga, milleks on masinad - Poole põhikapitali sissemakse korral jääb ülejäänud pool isiklikule vastutusele - Tähtis! Pangakonto avamine on võimalik vaid notariaalselt kinnitatud asutamistunnistusega - Hind: 0–50 eurot (sõltuvalt pangast) - Aeg: 1 päev
Registreerimised 5	- Sissekanne äriregistrisse (Handelsregister): - Allkirjastatud tegevjuhi poolt - Kohtukulud: 150 eurot - Aeg: 1–2 nädalat, äritegevusega on võimalik ka varem alustada GmbH asutamine saab õigusliku aluse Tegevusala registreerimine IHK-s või ettevõtlusametis (Gewerbeamt) - Liikmelisus kohaliku IHK juures on kohustuslik - Hind: 10–60 eurot - Aeg: 1 päev Registreerimine maksuametis (Finanzamt) - Avaldus maksuameti numbri saamiseks

Alaline tegevuskoht ehk filiaal

Eesti ettevõtte laienemisel Saksamaale ei pea kohe tütar-ettevõtet looma, vaid võib luua filiaali. Tegemist ei ole iseseisva juriidilise isikuga, vaid peakontorist sõltuva haruga. Äritegevus toimub ainult asukohaliselt erinevas kohas. Filiaalil puudub oma nimi, kasutatakse peakorteri nime, millele esitatakse ka kõik arved. Hea näide filiaalide puhul on pangad. Selline õiguslik mudel ei pea olema registreeritud Saksa äriregistris. Piisab registreerimisest ettevõtlusametis (Gewerbeamt). Ärikirjadele ja arvetele peab olema lisatud välisriigis asuva peakontori kontaktandmed. Filiaalide kasum on Saksamaal maksustatud. Milliseid makse tasuda tuleb, oleneb ettevõtte peakontori juriidilisest vormist, mis vastab neile maksunõuetele, milline on Saksamaal võrdväärse juriidilise vormi maksumäär. Saksamaal maksustatud kasumi pealt ei pea enam Eestis tänu EL topeltmaksustamise lepingule tulumaksu maksma. Rohkem infot selle kohta annab Eesti Maksu- ja Tolliamet (www.emta.ee) ja Saksa Maksuamet (www.bzst.de, www.germantaxes.info).

Majandustegevuse registreerimine ja likvideerimine Saksamaal (tuhandeid)

Allikas: Destatis

Personaliotsing ja tööõigus

Kuidas leida töötajaid?

Saksamaa on üle 46,2 miljoni töötajaga Euroopa suurim tööjõuturg, kus on põhimõtteliselt igal pool võimalik leida kvalifitseeritud tööjõudu. Olenevalt piirkonnast, on olemas klastrid, mis koondavad mingi tegevusvaldkonna oskustöötajaid. Palgatase on reeglina vähem arenenud piirkondades ja Saksamaa idaosas madalam kui suurlinnades või Lõuna- ja Lääne-Saksamaal. Tööandjatel on võimalik avaldada kuulutusi vabast töökohtadest ajakirjanduses ning interneti tööotsingu keskkondades. Tööjõu leidmisel aitavad ka personaliotsingu ettevõtted. Saksa töötukassa (Bundesagentur für Arbeit), millel on esindusbürood üle kogu Saksamaa, pakub ettevõtetele ka tasuta professionaalselt personaliteenust (www.jobboerse.arbeitsagentur.de).

Tööõigus

Töölepingu sõlmimine saab toimuda suuliselt või kirjalikult. Vältimaks hilisemaid raskusi olukordade tõendamisel, peab tööandja kokkulepitud tingimused hiljemalt üks kuu pärast töösuhte algust töötajale kirjalikult esitama. Kui seda kirjalikult ei tehta, ei muuda see lepingut siiski kehtetuks. Tavaks on sõlmida tähtajatud lepingud, kuid teatud eelduste olemasolul on võimalik sõlmida ka tähtajaline leping. Tähtajalise lepingu tähtaeg tuleb sealjuures lepingu kirjaliku või suulise sõlmimise hetkel siiski kirjalikult fikseerida. Vastasel juhul on tähtaeg kehtetu ja tööleping on määramata ajaks sõlmitud (muutub tähtjatuks lepinguks). Ilma objektiivse põhjusega ei tohi tähtajaline leping olla pikem kui 2 aastat. Erandiks on uus loodud ettevõtte - sel puhul on võimalik tööandjal sõlmida ajutised töölepingud maksimaalselt neljaks aastaks. Tähtajalise lepingu pikendamine on võimalik juhul kui seda konkreetsete oludega põhjendatakse. Sellisel puhul tuleks kindlasti eelnevalt konsulteerida juristiga. Tööleping sisaldab tavapäraseid formaalsusi nagu tööaeg, töösuhte pikkus, tööülesanded, tasustamine, info puhkuse ja töölepingu ülesütlemise tähtaja kohta. Kui on olemas ka tariifilepingud (Tarifverträge: reeglina ametiühingute ja erialaliitude vaheline kokkulepe) või kollektiivlepingud või kokkulepped mingis tegevusvaldkonnas, on nõutav lepingu sõlmimisel neid silmas pidada.

Töötasu

Saksamaal on võimalik töötasu suurust tööandja ja töötaja vahel kokku leppida, kuigi alates 2015. aastast kehtib Saksamaal üldine miinimumpalk. Palga maksmine toimub reeglina pangaülekandega. Sularahas palga maksmine ei ole keelatud, kuid see on väga erandlik. Vastavalt kokkuleppele ja/või töökohale võivad ametikoha juurde kuuluda ametitelefoni, -sõiduki või ettevõtte poolt makstav pension või pensionilisa. Kuigi töötajal ei ole põhimõttelist õigust nõuda, on siiski Saksamaal tavaks maksta novembris n.ö. 13. palk, milleks on üks kuupalk ning lisaks makstakse paljudes ettevõtetes ka suvel poole kuupalga ulatuses puhkuseraha. Nii on paljudes valdkondades reeglilik maksta 13,5 palka aastas.

Miinimumpalk (bruto)	12 € tunnis (mõnedes tegevusvaldkondades ka kõrgem)
Keskmine palk (bruto)	3539 € kuus (2023) (Allikas: statista.com)
Katseaeg	Maksimaalselt 6 kuud
Tööaeg	8 tundi päevas, 40 tundi nädalas (lubatud on ka töötamine laupäeval, mis teeb nädala töötundide arvuks 48). Pühapäeval põhimõtteliselt ei töötata.
Ületunnitöö	Tööaega võib pikeneda teatud tingimustel maksimaalselt kuni 10 tunnini päevas (60 tundi nädalas). Tööandja võib nõuda ületunde vaid lepingulise kokkuleppe alusel või ettevõtte eriolukorra puhul. Töötajal on õigus nõuda kompensatsioonina vaba aega sellele järgneva kuue kuu jooksul.
Puhkus	Saksamaal arvestatakse puhkusepäevi tööpäevades. Vähemalt 4 töönädalat, 5-päevase töönädala korral on see 20 puhkusepäeva. Paljudes tegevusvaldkondades on aga tavaks 30 tööpäeva aastas. Tähelepanu tuleb pöörata ka erinevatele riigipühade arvule ja koolivaheaegade erinevale algusele vastavalt liidumaale (Bundesland).

Kaasamine otsustamisprotsessi

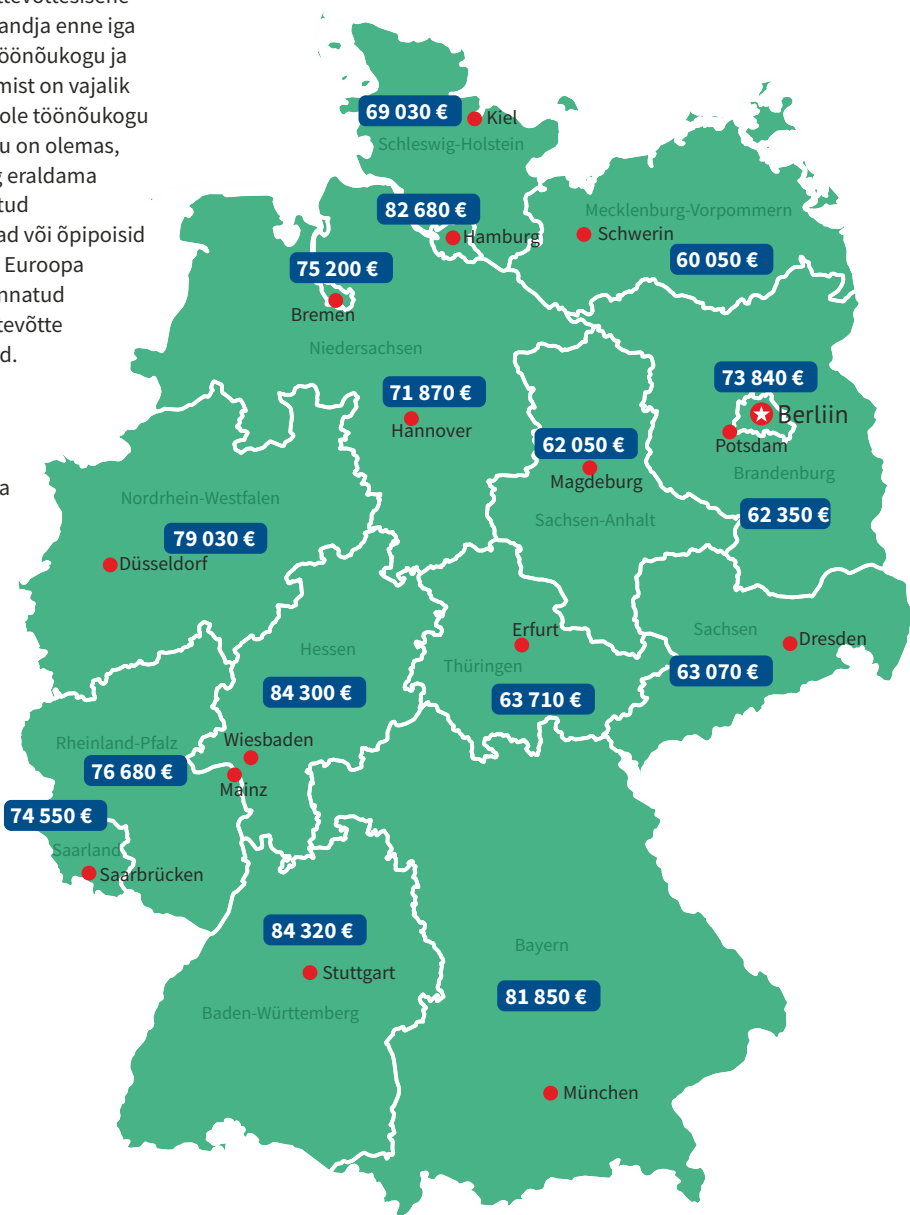
Alates 5-liikmelisest kollektiivist on töötajatel õigus nõuda töönookogu (Betriebsrat) loomist. Töönookogu saab kaasa rääkida teemadel nagu tööaeg, tööohutus või ettevõttesisene käitumine. Üle 20 töötajaga ettevõttes peab tööandja enne iga uue töötaja palkamist või üleviimist teavitama töönookogu ja küsima neilt nõusolekut. Enne töötaja vallandamist on vajalik kuulata ära töötajate nookogu arvamust. Siiski pole töönookogu loomine tööandjale kohustuslik. Kui töönookogu on olemas, peab ettevõtte tagama selle finantseerimise ning eraldama liikmetele koosseisude jaoks piisavalt aega. Teatud vähemusgruppidele nagu erivajadustega töötajad või õpipoisid on ette nähtud eraldi komiteed. Võrreldes teiste Euroopa riikidega on töönookogud Saksamaal kõrgelt hinnatud ning tähtsal positsioonil. Seega on oluline, et ettevõtte juhtkond ja töötajate esindajad hästi läbi saaksid.

Töösuhte lõpetamine

Töösuhte lõpetamise korral on nii töövõtja kui ka tööandja kohustatud üksteist kirjalikult töölepingu lõpetamisest teavitama. Üldiselt kehtib töövõtjale neljanädalane etteteatamisaeg kuni 15. kuupäevani või kalendrikuu lõpuni. Sellest erinevaid etteteatamisaegu võib kokku leppida vaid kollektiivlepingus ja teatud tingimustel ka üksikus töölepingus. Tööandjale kehtestatud etteteatamisaeg sõltub konkreetse töösuhte kestusest. Esimese kahe teenistusaasta jooksul on selleks üks kalendrikuu. Töösuhte lõpetamise etteteatamisaeg pikeneb järkjärgult vastavalt töösuhte kestusele, ulatudes kuni seitsme kalendrikuuni.

Juhtide keskmine aastane brutotöötasu

Allikas: studyflix.de

Vallandamiskaitse ja hüvitised

Vallandamise eest on kaitstud

- naised raseduse ajal kuni rasedus- ja sünnituspuhkuse lõpuni, vähemalt neli kuud
- töötajad, kes saavad vanemahüvitist, on lapsehoolduspuhkusel või töötavad osalise koormusega selle ajal
- raske puudega inimesed
- ajateenijad
- töötajate nookogu või teiste töötajate huve kaitsvate organisatsioonide liikmed
- õpipoisid
- töötajad, kes lühiajaliselt oma pereliikmete eest hoolitsevad

Hüvitised (Põhimõtteliselt ei oma vallandatud töötaja õigust hüvitisele, v.a. järgnevatel juhtudel):

- koondamise korral: 0,5 kuupalka iga töötatud aasta kohta (kui töövõtja loobub ebaõiglase vallandamise eest kahju hüvitamise hagist)
- töökohtu otsuse korral, mis määrab kindlaks, et töösuhte jätkamine on võimatu: makstav hüvitis on maksimaalselt kuni 12 butopalka. Summa arvestatakse: 0,5 brutokuupalka korda töötatud aastate arv
- sotsiaalkava kollektiivse koondamise korral
- eelnevalt kokku lepitud lahkumishüvitise väljamaksmine
- kollektiivlepingu seaduses
- kompensatsioonina, kui tööandja ei pea ilma mõjuva põhjusega kinni ettevõttes plaanitud muudatuste läbiviimisest

Sotsiaalkindlustus

Saksamaal kehtib sotsiaalkindlustuse kohustus. Ligi 90% elanikkonnast on kohustuslikult või vabatahtlikult kindlustatud, kaitsmaks inimese elu peamiste riskide eest. Samaaegselt kehtib ka solidaarsusprintsip: riskide kindlustusmakse jagatakse põhimõtteliselt kõigi kindlustatute vahel ühiselt. Sellega tagatakse sotsiaalkaitse nõrgematele ja ühiskondlik tasakaal.

Sotsiaalkindlustuse saab jagada viieks valdkonnaks:

- Töötuskindlustus**

Töötuskindlustust hakkab inimene saama pärast töö kaotamist. Kindlustusmakse ja tasutava hüvitise suurus varieerub vastavalt töötasule. Töötuskindlustuse maksega finantseeritakse Saksa töötukassa (Bundesagentur für Arbeit) poolt pakutavaid teenuseid nagu karjäärinõustamine ja töökohtade vahendamine.

- Saksa pensionikindlustus**

Pensionikindlustuse ainsaks eesmärgiks ei ole vaid kaitse vanaduses, vaid ka töövõimetuse korral. Riikliku pensioni suuruse välja arvutamine on seotud tööstaaži ja brutopalgaga suurusel. Lisaks on ka erapensionikindlustuse võimalus.

- Kohustuslik ravikindlustus**

Haigekassa (Krankenversicherung) on kõigile kohustuslik ja katab enamus ravikulud. Umbes 11% sakslastest omab lisaks tavapärasele tervisekindlustusele või selle asemel lisaravikindlustust.

- Hoolduskindlustus**

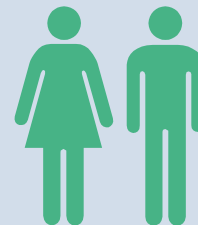
1995. aastast kehtib Saksamaal kohustuslik hoolduskindlustus. Riiklik ning erahoolduskindlustus erinevad teenuste ning hooldusvajaduse definitsiooni poolest.

- Kohustuslik õnnetusjuhtumikindlustus**

Sellega kaetakse ametialaste õnnetusjuhtumitega seotud kulud kiireloomuliseks või õnnetusjuhtumist tuleneva terviserikke raviks pikema perioodi jooksul. Töötajatele on see kohustuslik, era- ja füüsilisest isikust ettevõtjatele aga vabatahtlik.

Kindlustusmaksete (v.a õnnetusjuhtumikindlustus) suurus on seadusega sätestatud. Sotsiaalkindlustust finantseeritakse eelkõige töövõtja ja tööandja maksetest, mille suurus sõltub töötaja palga suurusel.

Pensioniiiga

Seadusega ettenähtud pensioniiga

66 aastat

Tegelik keskmine pensioniiga

64,4 aastat

Allikas: Saksamaa pensionikindlustus
Merkur.de

Sotsiaalkindlustuse finantseerimine. Tabelis on välja toodud protsent brutopalgast, kui maksete arvutuse aluseks on tabelis olev brutopalgaga määr. Kui piirmäär ületatakse, muutub protsendi suurus, mida käesolev tabel ei käsitle.

	Tööandja	Töövõtja	Maksete aluseks oleva brutopalgaga määr
Töötuskindlustus	1,25%	1,25%	Vanad liidumaad 80 400 eurot aastas Uued liidumaad 73 800 eurot aastas
Pensionikindlustus	9,30%	9,30%	Vanad liidumaad 80 400 eurot aastas Uued liidumaad 73 800 eurot aastas
Ravikindlustus	Üldine osalusmäär: 7,3% Kindlustusmäär vabatahtliku ületamise korral on tööandjal lisamakse kohustus.	7,3% + X Haigekassad võivad määrata vastavalt sissetuleku suurusel lisamakse, mille keskmine suurus 2019. aasta seisuga on 0,9%	54 450 eurot aastas
Hoolduskindlustus	1,525% Erand: Saksimaa (Sachsen): 1,025%	1,525% 2,025% makselisa 0,25% üle 23-aastastele lasteta isikutele	53 000 eurot aastas
Õnnetusjuhtumikindlustus	Kulud jaotatakse järgneval aastal ametiühingute liikmesettevõtete vahel.	Maksuvaba	Kohustuslikud sissemaksed, kindlustatud isikute töötasud, erinevate majandusharude jaotus ohtlikkuse riskifaktori järgi

"Mis siinpool Läänemerd arusaadav, see sealpool arusaamatu"

Väidetavalt mainis prantsuse matemaatik ja filosoof Blaise Pascal oma alguses tsitaadis Püreneesid, kuid tsitaadi põhiidee jääb: teised riigid, teised kombed (või tõed). Kuigi Balti riigid ei asu Saksamaaga võrreldes teisel pool maakera, on siiski kasulik tunda oma Euroopa naabrite kultuurilisi tavasid ja väärtusi. Hollandi kultuuriteadlane Geert Hofstede töötas välja praegu laialdaselt kasutusel oleva mudeli kultuuride klassifitseerimiseks, mis tugineb kuuetele objektiivsele kultuuridimensioonile.

Kultuuridimensioonid

Võimudistants

Kirjeldab, kui lubatav on ebavõrdne võimujaotus rühmas: "Kas ma toetan lamedaid hierarhiaid või peaks juhtidele andma rohkem võimu?"

Individualism

Kirjeldab, kuidas ühe kultuurigrupi liikmed end ise või oma kuulumist mingisse kultuurirühma määratlevad: "Kas olulised on minu isiklikud väärtused ja eesmärgid või rühma väärtused, millega ma samastun."

Maskuliinsus

Kirjeldab, kui jäik on sugudevaheline rollide jaotus ja kas kultuur kaldub väärtustama saavutatut või elukvaliteeti: "Kas ma töötan selleks et elada või elan selleks et töötada?"

Ebakindluse vältimine

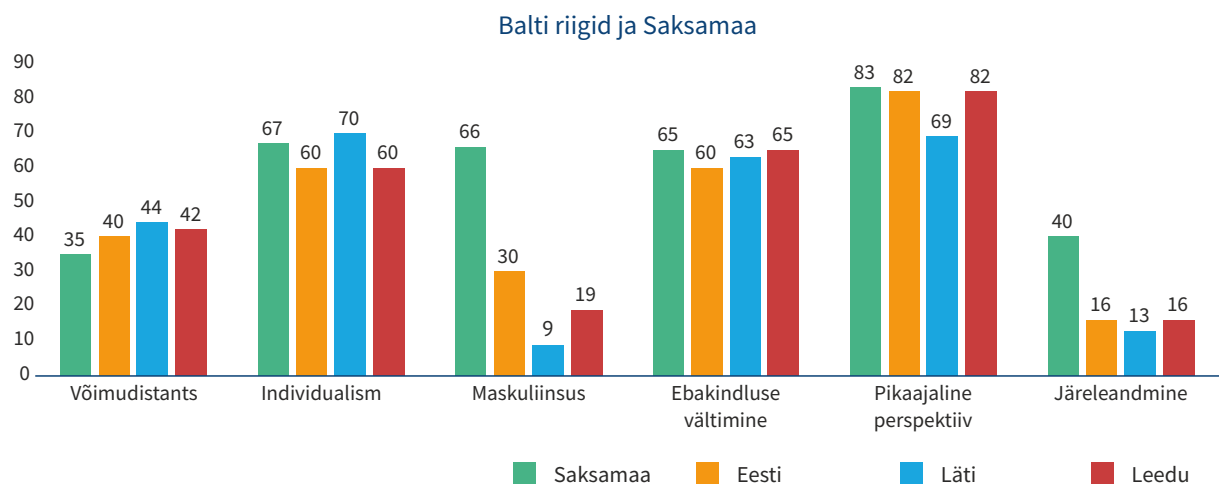
Kirjeldab, kui palju ebakindlust tekitab reeglitele allumatu tulevik ja sellega kaasnev tundmatuse oht: "Kas tulevik ja teadmatus peidavad endas rohkem ohte või rohkem võimalusi?"

Pikaajaline perspektiiv

Kirjeldab, kui palju ühes kultuuris oma tulevikule mõeldakse: "Kas ma elan praeguses hetkes või pean pigem silmas oma tulevikku?"

Järeleandmine

Kirjeldab, kui vabalt üks kultuur tolereerib positiivsete emotsioonide väljailmist: "Kas on normaalne end välja elada või peaksin ma oma emotsioone piirama?"

Allikas: <https://www.hofstede-insights.com/product/compare-countries/>

Toetused

Saksa majandustegevuse edendamiseks on loodud mitmeid toetusi. Toetused on Saksamaal mõeldud kõigile investoritele, sh ka välisinvestoritele, kellele pakub nõustamisteenust Germany Trade & Investment (GTAI).

Lisaks riiklikele toetusprogrammidele leidub igal liidumaal eraldi rahastamisvõimalusi. Riiklike toetusvõimaluste hulka kuuluvad muuhulgas näiteks madalaprotsendilised laenud Saksa juhtivalt riigipangalt KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau) kui ka Rentenbank'ilt. Laenutaotlused saab seejuures sisse anda kohalikes kommerts- ja hoiupankades (nt Sparkasse). Tööturu edendamiseks ja laiendamiseks mõeldud toetusprogrammidega tegeleb Saksa töötukassa (Bundesagentur für Arbeit).

Liidumaade toetusprogrammide eest kannavad hoolt vastavad ministeeriumid, näiteks majandus-, töö-, teadus- või sotsiaalministeerium ning nende alla kuuluvad piirkondlikud asutused. Lisaks pakuvad toetusprogramme ka eraasutused ja avaliku sektori osalusega asutused.

Taotlemisel tuleb silmas pidada järgmist:

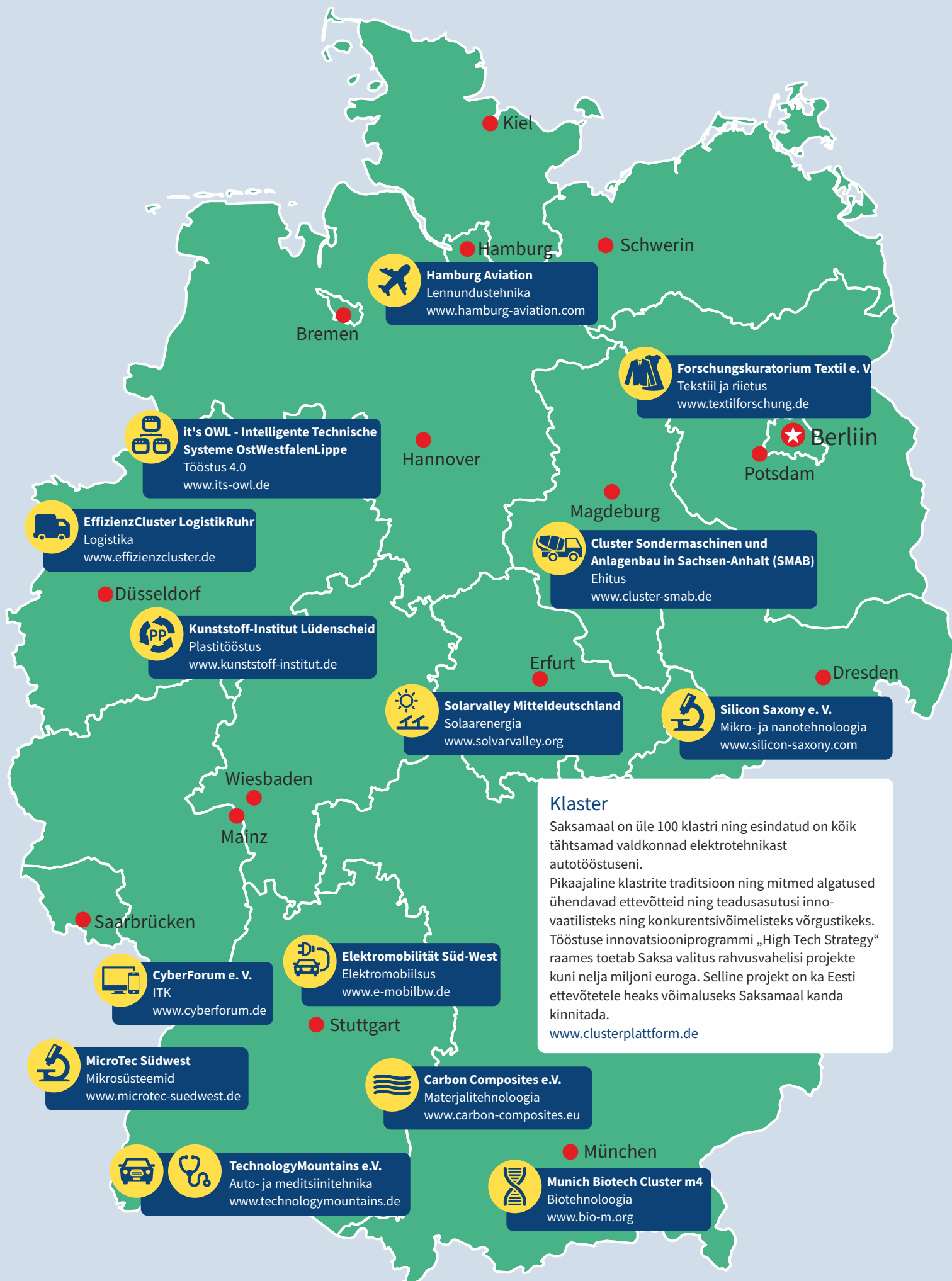
1. Taotlus tuleb esitada enne kavandatavat toimingut
2. Esitama peab järgmised dokumendid:
 - äriplaan
 - põhjalik kirjeldus kavandatavast tegevusest
 - tõendid kapitali investeerimisest
3. Taotluse läbivaatamine on pikk protsess ja võtab aega

Rahastamisvahendid Saksamaal

Otsetoetused	Riiklikud ettevõtluslaenud	Riiklikud tagatised	Riigi osalus
Investeeringukulude jagamine, mida tagasi maksta ei ole vaja	Madala intressiga pikaajalised laenud ja pikaajaliste investeeringute maksepuhkus algusaastatel	Võõrkapitali kasutamise finantseeringuteks võimaldamine, kui ettevõtte ei suuda anda vajalikku garantiid	Passiivse osaluse näol tagatakse ettevõttele omakapital

Vastutusalad riiklikul ja liidumaa tasandil

	Riiklik tasand		Liidumaa tasand
Asutus	KfW (Saksa juhtiv riigipank)	Rentenbank	Erinevatele valdkondadele spetsialiseerunud liidumaade arenduse- ja edendamisega tegelevad asutused
Finantseeritavad valdkonnad	• Tegevust alustavad ettevõtted • Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKE) • Keskkonnakaitse • Innovaatilised lahendused • Elamumajandus • Kommunaalne ja sotsiaalne infrastruktuur	• Põllu- ja metsamajandus • Viinamarjakasvatuse ja aiandus • Toiduainetööstus • Maaelu areng	• Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKE) • Tegevust alustavad ettevõtted • Innovaatilised lahendused

Klaster

Saksamaal on üle 100 klasteri ning esindatud on kõik tähtsamad valdkonnad elektrotehnikast autotööstuseni.

Pikaajaline klasterite traditsioon ning mitmed algatused ühendavad ettevõtteid ning teadusasutusi innovaatilisteks ning konkurentsivõimelisteks võrgustikeks. Tööstuse innovatsiooniprogrammi „High Tech Strategy“ raames toetab Saksa valitus rahvusvahelisi projekte kuni nelja miljoni euroga. Selline projekt on ka Eesti ettevõtetele heaks võimaluseks Saksamaal kanda kinnitada.

www.clusterplattform.de

Mida Saksamaa kohta ei teata...

Leiutajate maa

Märgistust „Made in Germany“ tunnevad kõik, kuid see, mida toota ning müüa, vajab kõigepealt ideed ja teostust. Saksamaa on leiutajate maa ning toodab enam patente kui näiteks Suurbritannia ja Prantsusmaa kokku. Paljud meist teavad, et maailma esimese auto ehitas Carl Benz. Aga kas teadsite, et ka need tooted on pärit Saksamaalt: õhkpadi, trükikunst, arvuti, plastikust kruvitöötlid, televiisor, dünamo, kohvifilter, helikopter, tramm, mootorratas, lennukiistmed, elektriline tõstuk, elektrooniline mikroskoop, kontaktläätsed, radar, plaadimängija, telefon, süüteküünlal, skanner, MP-3 formaat, purilennuk, tuumalõhustumine, külmkapp, pesupulber, suupill, hambapasta, aspiriin, jalgpalli naelikud.

Pühapäeviti on poed suletud

Kui keegi plaanib nädalavahetust Saksamaal veeta, peab ta arvestama võimalusega, et seisab kinnise poeukse ees. Nii nagu mitmetes teistes Euroopa riikides, kehtib ka Saksamaal tava, et poed ja supermarketid on nädala seitsmendal päeval suletud, sest pühapäev on puhkepäev. Selline kord sai seaduslikult sätestatud juba keiser Wilhelm II ajal ning tänapäevalgi on vaid üksikud ametigrupid või asutused, kes peavad pühapäeviti töötama. Nädala sees on mitmed kauplused avatud kuni kella kaheksani õhtul. Erandite hulka kuuluvad muidugi restoranid – kui pühapäeval on külmkapp tühi, ei pea siiski nälgima, sest restoranid on avatud.

Currywurst leiutati igavusest

Eksperteerimishimuline berliinlanna Herta Heuwer segas 1949. aastal oma söögikohas erinevaid vürtse tomatipasta ja karripulbriga. Juhuslikust retseptist, mille ta enda sõnade järgi igavusest vihmasel septembripäeval kokku segas, sai tõeline hitt-kaste praevorstidele. Heuwer sai tänu terava retsepti edule ümber kolida suurematesse ruumidesse ja 1958. aastal patenteeris ta kastme nimega "Chillup". Tänapäeval on punakaspruun kaste, mida süüakse erinevate vorstidega, Saksamaal ja seda süüakse aastas ligi 850 000 portsu. 2009. aastal avati Berliinis isegi populaarsele vorstile pühendatud muuseum.

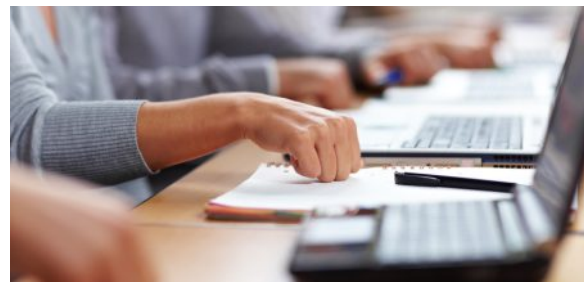

Sakslased räägivad rohkem kui 53 murret

Saksamaa ei koosne ainult kuuteistkümnest paberil seisvast liidumaast. Tema mitmekesisus peegeldub nii keeles, toidus kui ka kommetes. Peaaegu igas maakonnas on oma versioon saksa keelest ehk dialekt. Nii nimetatakse näiteks kotlette Kölnis „Frikadelle“, Berliinis „Bulette“ ja Saksamaa lõunaosas hoopis „Fleischküchle“. Saiakesed on Põhja-Saksamaal „Brötchen“, Baierimaal „Semmeln“, Baden-Württembergis „Wecken“ ja Berliinis „Schrippen“. Rääkides toidust, siis valmistavad Saksa pagarid enam kui 300 erinevat sorti küpsetisi, mis on maailmas ainulaadne. Seetõttu igatsevadki sakslased välismaal olles kõige rohkem just värskeid saiakesi.

Lauale koputamine plaksutamise asemel

Lõppes viimane ettekanne, õppejõud on lausunud viimased sõnad – järsku koputavad kõik tudengid oma sõrmedega laudade peale. See, mis välismaalastele tundub pigem veider, on sakslaste auditooriumites juba pikaajaline traditsioon. 19. sajandil arenesid üliõpilasseltsidest välja erinevad kombid, mis eksisteerivad tänaseni. Sellisel trummeldamisel on olnud sõltuvalt perioodist erinevad tähendused ning mõnikord tehakse seda ka jalgadega vastu põrandat trampides, nagu Eesti ülikoolideski on pidulike sündmuste korral traditsiooniks saanud.

Hamburgis on rohkem sildu kui Veneetsias

Maaailma sillarohkeim linn ei ole mitte Amsterdam ega New York, vaid Hamburg. Guinnessi rekordite raamatu andmeil on linnas 2485 silda. Ka Saksamaa pealinn Berliin oma 960 sillaga edestab Põhja-Itaalias asuvat Veneetsia linna, mis on kuulus oma kanalite ja 410 silla poolest. Vanimaks Hamburgi sillaks on Zollenbrücke (tollisild), mis ehitati kivist 1633. aastal. Juba ammu on mitmest Hamburgi sillast saanud linna sümbolid.

Joodeldamist saab õppida

Kui baierlased seisavad mäetipul, tuleb seda joodeldamisega tähistada. Kõrilaulu on igaühel võimalik õppida joodeldamise seminaridel. Joodeldamine tekkis mägedes üksteisega suhtlemise eesmärgil. Tänapäeval on see jõudnud pärimusmuusikasse ning sellest on saanud omamoodi kultus. Kui Te järgmine kord Baierimaal mägedesse satute, võite seminaril osaleda ja mäejalamil seistes juba ise joodeldada.

Keeleabi: saksa keel algajatele

Eesti keel	Saksa keel	Eesti keel	Saksa keel
Tere hommikust!	Guten Morgen!	Palun	Bitte
Tere!	Guten Tag!	Aitäh	Danke
Tere õhtust!	Guten Abend!	Minu nimi on ...	Mein Name ist...
Head aega!	Auf Wiedersehen!	Väga meeldiv	Sehr erfreut
Jah	Ja	Nägemiseni!	Bis zum nächsten Mal
Ei	Nein	Võta heaks!	Keine Ursache!

Saksa kultuur

Paljude jaoks on tüüpilised saksalikud elemendid õlu ja nahkpüksid, jalgpall, politsei ja kallid autod. Iga kliše taga peitub natuke tõde. Saksamaad ei ole võimalik kirjeldada vaid nende märksõnade abil. Alates keskajast on see maa olnud föderalse ülesehitusega ning sajandite vältel on siin eksisteerinud üle 300 piiritletud ala. Seetõttu on tänaseni tooniandev piirkondlik kultuur, mis avaldub nii traditsioonides, poliitikas kui ka maailmavaates. Põhja-Saksamaad mõjutab meri ja lõunat mäed. See on põhjustanud ka nende piirkondade ajalooliselt erineva kujunemise, mida on inimeste suhtumises tunda tänaseni.

Martin Lutheri eestvedamisel toimunud reformatsioon muutis suure osa Saksamaast, eriti põhja- ja idaalad, protestantlikuks. Lõuna- ja Lääne-Saksamaa jäid katoliiklikeks. Põhiliselt kehtib see Baierimaal ja Baden-

Württembergis ning osaliselt ka Reini-maal. Seal paikneb ka Saksamaa üks armastatumaid vaatamisväärsusi – Kölni toomkirik. Kuigi suur osa sakslastest (40%) on kiriku liikmed, kasvab mitteusklike osakaal (30%). Aastakümneid sotsialismist mõjutatud Ida-Saksamaa kuulub kõige usuleigemate piirkondade hulka.

Üldiselt kirjeldatakse traditsiooniliste katoliiklike alade elanikke elurõõmsate ja avatud inimestena. Tänapäevani korraldatakse neis piirkondades rahvapildustusi nagu Mainzi, Kölni ja Düsseldorfis kuulsad karnevalid. Põhja-sakslased on seevastu traditsiooniliselt tagasihoidlikumad. Neid kirjeldatakse rabeledate ja kinniste inimestena, kes avavad end võõrastele aeglaselt, mis on tüüpiline ka meile, eestlastele. Ka siin esineb regionaalselt suuri erinevusi.

Erinevalt Prantsusmaast ei domineeri Saksamaal üle tema pealinn Berliin. Eksisteerib palju üle 500 000 elanikuga suurlinnu, mis üksteisest väga erinevad. Nii on näiteks hansalinn Hamburg maailma üks tähtsamaid sadamalinnu. Münchenit kirjeldatakse kui Itaalia mõjutustega kodanlikku iludust. Frankfurt on Saksamaa finantsmetropol, Düsseldorf aga moe- ja disainipealinn.

Saksamaa majanduselu eripäraks on see, et paljud tähtsad ettevõtted ei asu suurlinnades. Just keskmise suurusega ettevõtted paiknevad tihti väiksemates kohtades, moodustades seejuures tähtsaima osa majanduslike tulemustest ja andes tööd suurele osale tööealisest elanikkonnast. Seetõttu on paljudel väikelinnadel hea elatustase ja moodne taristu. Näiteks elab Edela-Saksamaal asuvas Tuttlingeni linnas vaid

34 000 inimest. Samas asub seal 400 meditsiinitehnikaga tegelevat ettevõtet, kus töötab kokku üle 8000 inimese, sealhulgas maailma juhtivamad ettevõtted Aesculap ja Karl Storz. Seetõttu pole ime, et Saksamaa provintsid on nii enesekindlad ja võimekad.

Sakslased hindavad pikaajalisi suhteid, ausust ja usaldusväärsust. Nende jaoks on tähtis teada uute äripartnerite kavatsusi. Vastavalt sellele tuleks olla ka avatud ja rääkida oma plaanidest. Liigne tagasihoidlikkus ei ole Saksamaal edasiviivaks jõuks. Äripartnerilt oodatakse enesekindlust, samuti oskusi ja faktilisi teadmisi. Sakslased on hea toote eest valmis rohkem välja käima. Kuigi sakslased pole konfliktis, on nad valmis oma õigust taga nõudma, kui midagi ei lähe nii nagu lubatud. Leping on leping – sellesse väljendisse suhtutakse Saksamaal väga tõsiselt.

Era- ja tööelu hoiavad sakslased selgelt lahus. Eraelulised lood ei kuulu ärialastel läbirääkimistel arutatavate teemade hulka. Samuti eelistavad sakslased teise inimese poole pöördudes kasutada perekonnanime. Võib juhtuda, et kolleegid, kes on koos töötanud 20 aastat, ei kõneta endiselt üksteist eesnime pidi. Seejuures ei ole tegu ebaviisakusega, vaid see on märk professionaalsusest. Üritatakse vältida seda, et suhted muutuksid liiga kiiresti isiklikeks.

Ärietikett

Esmamulje

Sakslased rõhuvad välimusele ja hindavad Teid vastavalt sellele. Tugev käepigistus ja silmside on esmakohustusel väga tähtsad. Tervitage kohalolijatest esmalt kõige kõrgemal positsioonil olevat inimest, seejärel naisi ning lõpuks mehi. Jälgige, et Teie välimus oleks hoolitsetud: mehed peaksid kandma ülikonda ja lipsu, naised pükskostüümi või seelikut ja pluusi.

Ees- või perekonnanimi

Tiitlid ja auastmed on Saksamaal tähtsamad kui Eestis. Saksamaal sinatatakse ainult häid tuttavaid ja sõpru, seetõttu soovatakse vähemalt esialgu jääda inimese kõnetamisel perekonnanime juurde. Oodake, kuni sakslasest koostööpartner pakub ise sinatamist. Ka doktori- ja professoritiitlid on Saksamaal osa nimest. Seega kõlaks õige pöördumine „Dr Meyer“, mitte „Frau (proua) Meyer“. Ka ühte ettevõttesse kuuluvad kolleegid kõnetavad üksteist tavaliselt perekonnanimega.

Saksa keel on plussiks

Saksamaal on ka rahvusvahelise suunitlusega ettevõtted tihti konservatiivsete struktuuridega. Eriti pereettevõtete puhul on juhtkonna tasandil valdavaks saksa keel. Seetõttu jõuate kaugemale, kui oskate lisaks inglise keelele ka saksa keelt. Teisalt eeldatakse siiski väga head inglise keele oskust. Teie esitlused, brošüürid ja veebilehed peaksid kindlasti olema vigadeta.

Läbirääkimised

Sakslased laskuvad ärikohtluses kindla eesmärgiga. Strateegia on tavaliselt juba enne vestlust läbi räägitud. Võimalik, et Saksa äripartner võtab läbirääkimistele kaasa ka märksõnad või projektkavandi. Valmistage enda seisukohad hoolikalt ette, mõelge läbi argumentid ning vältige ebamääraseid ja pikale venivaid selgitusi. Ärge nähke teise poole põhjalikku ettevalmistust kui ohumärki, vaid kui nendepoolset konstruktiivset ettepanekut ning kui saksa mõtteviisi väljendust.

Kingitused vastavalt tavadele

Kingitused võõrustajale peaksid olema tagasihoidlikud vältimaks muljet, nagu oleks tegu korruptsiooniga. Paljudel ettevõtetel on omad reeglid, mis puudutavad kingituste vastuvõtmist. Privaatsel kohtumisel on lillede, maiustuste või veini kaasatoomine tavapärane. Hea mulje jätavad ka kohalikud, Eesti päritolu kingitused, sest see on Teie võõrustajale ilmselt midagi uutset.

Tabuteemad

Poliitika ja religioon võivad viia vastuoludeni. Vältige teemasid nagu natsid või sotsialismiaeg. Kriitika Saksa Liitvabariigi valitsuse suunas võib samuti vale mulje jätta. Absoluutselt keelatud on halvustavad kommentaarid ja naljad usuvähemuste, homoseksuaalsete ja migrantide suunal. Vaevalt et nii mitmetahulises riigis leidub sakslast, kel mõni pereliige või sõber ei kuuluks mõnda vähemusse.

Järgige Saksa etiketti

Olge igal kohtumisel viis minutilise varem kohal ning ärge hilinege kunagi. Ka tärned peavad toimuma kokkulepitud aegadel. Järgige kirjade koostamisel Saksa viisakusnõudeid. Ametlikuks tervituseks on kätlemine. Austage piirkondlikke tavasid, rahvariideid ja keelt ka siis, kui need kummalistena näivad. Alkoholi tasub päevasel ajal tellida vaid juhul, kui seda teeb ka sakslasest kaaslane.

Paberit ei ole vaja karta

Saksamaa äritegevuses kasutatakse veel ka faksi. Elektroonilises suhtluses ja asjaajamises on muidu tuntud tehnikariik võrreldes Eestiga veel algeline. Suur osa kirjavahetusest toimub posti teel ja paberil, trükitud flaiierid, brošüürid ja kirjad on tähtsamad kui e-post, mida tihti kasutatakse tavakirjade edastamiseks manuses. Püüdke seda aktsepteerida ja varuge kannatust, kuna sel viisil suhtlemine võtab rohkem aega.

Olulised aadressid

Kaubanduskoda ja majanduse edendamine
Saksa Kaubandus- ja Tööstuskodade Päev
Deutscher Industrie- und Handelskammertag (DIHK)
dihk.de
Breite Straße 29, 10178 Berliin
Tel: +49 30 203 080
E-post: info@dihk.de

Germany Trade & Invest (GTAI) | gtai.de
Friedrichstraße 60, 10117 Berliin
Tel: +49 30 200 099 0
E-post: office@gtai.com

Eesti Suursaatkond Saksamaal | estemb.de
Hildebrandstr. 5, 10785 Berliin
Tel: +49 30 254 606 02
E-post: Embassy.Berlin@mfa.ee

Kasulikud lingid

Saksamaa Majandus- ja kliimakaitse ministeerium / Bundesministerium für Wirtschaft und Klimaschutz | bmwk.de
Saksamaa Rahandusministeerium / Bundesministerium der Finanzen | bundesfinanzministerium.de
Saksamaa Välisministeerium / Auswärtiges Amt | auswaertiges-amt.de
Saksamaa Statistikaamet / Statistikamt | destatis.de

Kontaktisikud Eestis

Saksa-Balti Kaubanduskoda (AHK) Eestis
www.ahk-balt.org/ee
Suurtüki 4b, 10133 Tallinn
Tel: +372 6 276 940
E-post: info.ee@ahk-balt.org

Juhatus

Florian Schröder, AHK peadirektor
Tel: +372 6 27 69 40
E-post: info.ee@ahk-balt.org

Liikmesuhted

Külli Duubas
+ 372 5198 7970
kulli.duubas@ahk-balt.org

Turule sisenemine, teenused ja messid:

Tarmo Mutso, Eesti büroo juhataja
Tel: +372 6276 955
E-post: tarmo.mutso@ahk-balt.org